This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

A 3 9015 00369 804 3
University of Michigan – BUHR

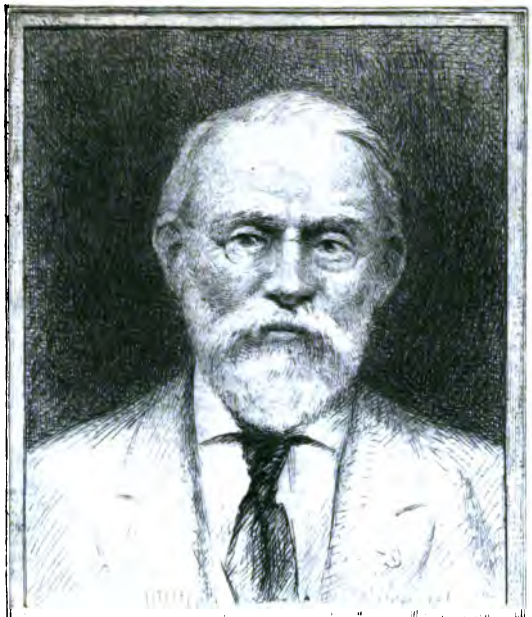

SILAS WRIGHT DUNNING
BEQUEST
UNIVERSITY OF MICHIGAN
GENERAL LIBRARY

FROM THE LIBRARY OF
CHRISTIAN JENSEN

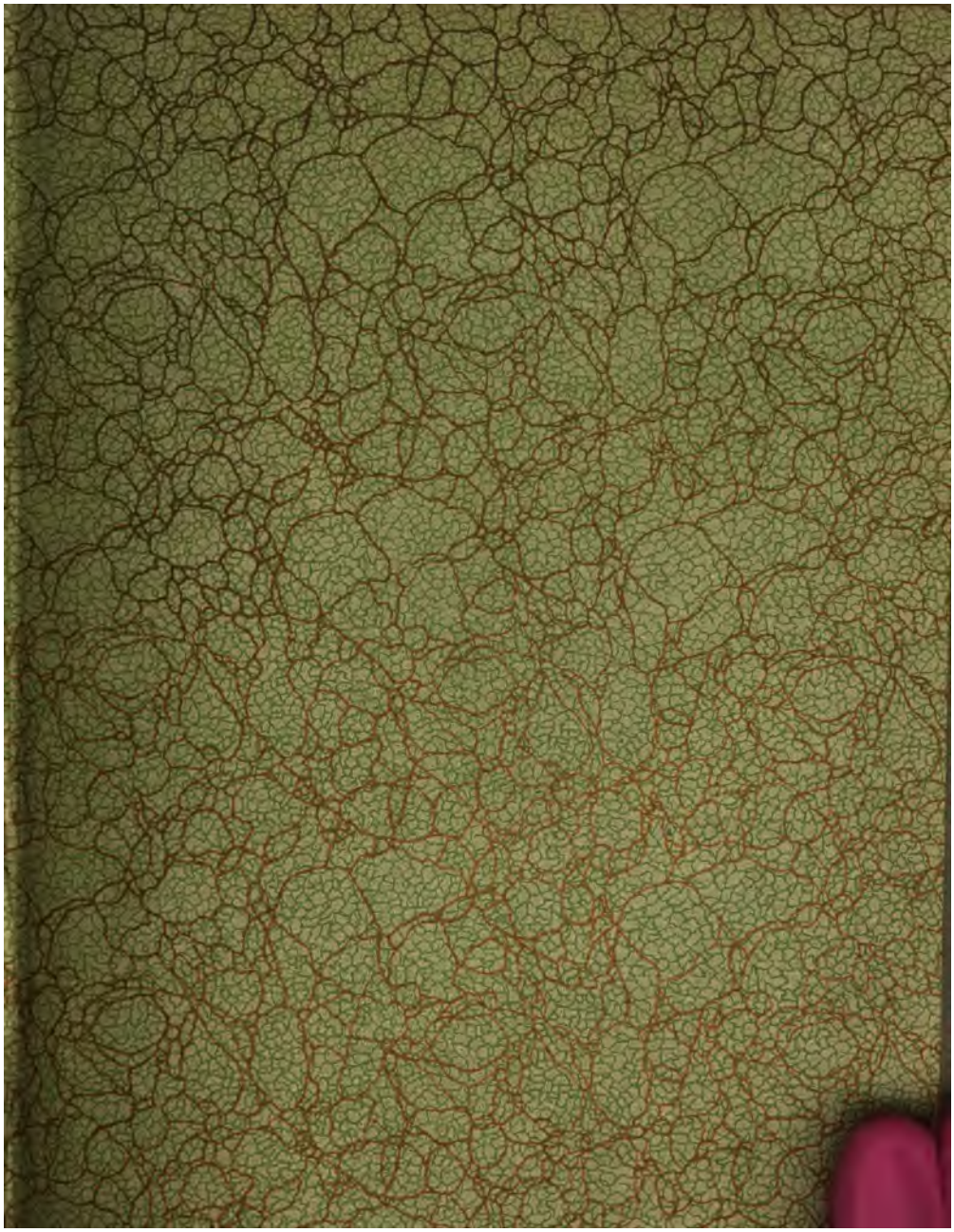

1 1 1
3 1 1 3
1 1 2
M 3

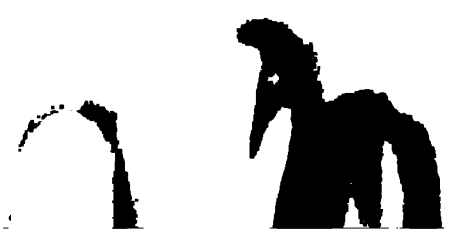

HOLGER RÜTZEBECK

MONUMENTET

DET SCHUBOTHESKE FORLAG

MONUMENTET

Oplag: 1250 Ekspl.

HOLGER RÜTZEBECK

MONUMENTET

ET FARCEMOTIV

KØBENHAVN

DET SCHUBOTHESKE FORLAG

J. L. LYBECKER OG E. A. HIRSCHSPRUNG

1904

J. COHENS BOGTRYKKERIER
(GEORG A. BACH).

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

En Dag spadseret[illegible]
Møllevejen [illegible]

Møllevejen er [illegible]
mer den mod [illegible]
Villaerne ved [illegible]
haver. De [illegible]
giver Byen. [illegible]
givet Plads [illegible]
at se et sjæl[illegible]

Solen [illegible]
Det er Mic[illegible]
i denne [illegible]
Naar B[illegible]
undrer [illegible]
hans [illegible]
Gang [illegible]
thi [illegible]
men [illegible] [illegible]

vil han glæde sig over den Vej, han nu er kommen ind paa.

Spadserestien, der grusbelagt og lækker løber langs Vejens Side paa det sidste Stykke ind mod Byen, er hans Værk. Han har besejret den konservative Stemning i Byraadet, der fra første Færd saa paa Spadserestier som en betænkelig Indrømmelse til moderne Blødagtighed, — han har ledsaget hvert Brød, han udleverede fra sit Bageri, med et: Præterea censeo, at der skal anlægges Spadseresti paa Møllevejen. Og han har sejret. Stien er der, den er hans Kæledægge, — og ve den, der vover at misbruge den.

— — „Ding, ding," siger en Cykleklokke et Stykke borte.

„Se, havde man nu ikke Stien," tænker Bagermesteren, „saa skulde man straks til at springe og fare ude paa Vejen, saa snart saadan en Fyr ringede. — Den er en stor Behagelighed."

— — „Ding, ding. Ding, ding," gentager Klokken nærmere ved ham.

„Kører han paa Stien!" tænker Blank og bliver helt kold. — Jeg vil ikke vende mig om; saa kunde det se ud, som om jeg tænkte paa at gaa af Vejen. Den Triumf skal han ikke have."

— — Ding, ding, ding! Ding, ding! Ding, ding! Ding, ding! vil du af Vejen din tykke

Fyr, eller jeg skal minsandten hjælpe dig," skriger Klokken op.

Bagermesteren er en Mand. Han kan falde, men han kan ikke vige. Har man Ret, saa bøjer man ikke en Tomme af fra den lige Vej. Ske, hvad der vil!

Der sker følgende. Klokken ringer som rasende lige bag ham. Han faar et Puf i Ryggen, snurrer en Omgang rundt og tørner mod et Vejtræ. Derved faar han Front mod Angriberen og ser en ung Dame, der hopper paa eet Ben ved Siden af en Cykel under en Hældningsvinkel, der peger mod et Fald. I sidste Øjeblik vinder hun Balancen ved at slynge Cyklen fra sig, saa at den rasler hen ad Landevejen.

„Menneske dog! Kan De ikke høre, at jeg ringer!"

„Kan *De* ikke læse Bogstaver. Kan De ikke se, at Gangstien er kun for gaaende.

— De staar røde og ophidsede og stirrer paa hinanden. Damen rejser Cyklen op og lader den gøre et Par af de Hop, der skal vise, om dens Helbred har taget Skade. Hun ømmer sig, idet hun træder paa den venstre Fod.

„Det er dog storartet, at Folk ikke engang kan gaa til Side, naar man ringer. Det er dog det stiveste, jeg har oplevet!"

„Jeg hørte meget godt, at De ringede, men jeg *vilde* ikke gaa af Vejen. *Jeg* er Bagermester Blank inde fra Byen, og *De* har ikke Ret til at køre paa Gangstien."

— Hun værdiger ham ikke et Svar, men humper med Cyklen ned ad en lille Sidevej hen imod en Bænk.

Blank følger efter hende og siger i en noget mildere Tone:

„Jeg skal sige Dem, jeg er Medlem af Byraadet, og jeg kan — som saadant — ikke sige andet end, at der er sket Dem Deres Ret. — Men — rent privat — beklager jeg naturligvis, at De har stødt Deres Fod."

Hun ser arrig til ham, sætter sig paa Bænken og gnider Foden efter at have taget Skoen af. Bagermesteren staar støttet til sin Stok et lille Stykke fra. Hans Vrede er ved at fordampe og afløses af en brændende Nysgerrighed efter at faa at vide, hvor den unge Dame med det sorte, forviltrede Haar under den hvide Studenterhue er fra, hvem hun er, osv.

Hans lægekyndige Raad bliver modtagne med mørk Tavshed. Til sidst faar han dog et Svar. Han faar anbragt et behændigt: „De er maaske ikke kendt her i Byen?"

„Nej, — heldigvis!" svarer hun.

Han føler, at han bør blive stødt og gaa, men han *kan* ikke løsrive sig.

„Der er ikke noget, jeg kan gøre for Dem? De vil ikke have et Glas Vand? Ikke? Ja vi kan let faa det, for jeg kender Folkene der i Villaen." Han peger paa en lille rød Bygning over for dem. — „Hm, — naa. — Det maa være rædsomt varmt at cykle i Dag. — De er vel kommen langvejs fra?"

„Vil De meget gerne vide det?" siger hun og vender et impertinent Ansigt mod hans.

Nu er Maalet fuldt. Han letter paa Hatten og vil til at gaa.

„Hør, sig mig," siger hun, „hvor bor Arkitekt Born?"

Han gør omkring med et Lettelsens Suk og sætter sig paa Bænken.

„Arkitekt Born. — Saa. Kender De ham!"

„Nej."

„De kender maaske hans Kone?"

„Jeg spurgte Dem, hvor han bor."

„Hvor han bor," — svarer han med et polisk Smil, fast bestemt paa at udnytte Emnet til det yderste. „Det kan De saamænd let finde. Jeg sætter nu, at De kommer inde fra Byen ad den Vej," — han peger paa Hovedlandevejen — „saa har De først Jernstøber Andersens Villa, nydelig

Ejendom, — der er saadan grøntglaserede Tagsten —"

Damen gør en utaalmodig Bevægelse.

„Naa, den kostede ogsaa Skillinger, kan De tro, — det var nok ikke bare Smaakager det. Den har De paa højre Haand, men den kører De forbi. Saa kommer De til et lille Sted paa Deres venstre Haand, der er kun to Fag paa hver Side af Døren, men det er alligevel en meget mærkværdig Bygning, for der er den store Politiker C. C. Olsen født. De ved maaske, at han er her fra Byen."

„Ja saa," siger hun med en saa dyb Interesse, at han bliver ganske henrykt. — Han tager et Skøn over hende fra Siden.

„Ja, — De er jo da for ung til at have kendt ham. De kan jo ikke være over de tredive, og han døde i 72. — Nej, det kan De ikke."

„Naa! Bor Arkitekten saa der?"

„Ih nej, der er langt frem. De skal først forbi Cementfabrikken og Mejers Minde og Andelsslagteriet, alt sammen paa Deres højre Haand, og saa et hundrede Skridt længere fremme kommer De til en Sidevej, der gaar af til venstre. — Det er den, vi sidder paa."

„Og saa —?"

„Og saa bor han der!" siger Bagermesteren og

peger paa den røde Villa lige over for dem. Hvorpaa det klukker rigtig hjerteligt inden i ham.

„De skal ellers ikke genere Dem for at gøre Nar ad mig," siger hun i en Tone, der viser, at hun er alvorlig vred. Han gør en spagfærdig Undskyldning, som hun besvarer med et kort „Farvel!"

Han gaar ti Skridt, men vender sig om og siger: „God Bedring med Foden." Saa gaar han tyve Skridt og vender sig igen. Hun sidder rolig paa Bænken og stirrer ligegyldig ud for sig. — Der er intet Haab om at faa noget at vide. Han maa lade Fuglen flyve. Og med et Suk forsvinder han saa hen ad Vejen.

II

Det var netop det, hun ventede paa. Saa snart han var forsvunden, gik hun over til den røde Villa, stillede Cyklen ved Havestakittet og bankede paa en af Ruderne. Et Øjeblik efter kom den unge Fru Born farende ud og modtog hende med en Strøm af: Aa, hvor det er morsomt — og: Nej, sikken Overraskelse! — og lignende Velkomsthilsener.

„Og jeg gratulerer mange Gange til Eksamen," fortsatte Kaja Born. „Den gik naturligvis glimrende."

„Aa," svarede den anden og trak lidt paa det, — „det spiller jo ikke saa stor en Rolle, naar —"

— „naar man bare faar den der paa," afbrød Kaja og pegede smilende paa Studenterhuen.

„Den! Nej den har jeg rigtignok kun paa, fordi den er saadan en udmærket Cykelkasket. For Resten tror jeg, at jeg ikke vil bruge den længere, for alle brave Godtfolk antager natur-

ligvis, at jeg vifter med den, fordi jeg har taget den Smule Eksamen."

„Den klæder dig udmærket."

„Aa lad være du, — du ved, det er mig ubehageligt."

Otla Michelsen — det var Navnet paa Damen med Studenterhuen — blev budt indenfor, men da hun hørte, at „Manden" var hjemme, foretrak hun at drøfte de vigtige Sager, hun havde paa Hjerte, paa Bænken uden for Døren

„Hvordan har du det egentlig, min Pige?"

„Jo — Tak."

„Er du lykkelig?"

„„Hvordan mener du?" svarede Kaja lidt forlegen.

„Jeg mener, om du er lykkelig i dit Ægteskab."

„Det er virkelig ikke saadan at svare paa," sagde Kaja endnu mere forlegen.

„Ja Tak, saa ved vi Besked. — Naa, jeg tænkte det for Resten nok."

„Du er dog en grinagtig en, Otla," sagde Kaja med en tvungen Latter, „du har ikke forandret dig, kan jeg mærke."

„Nej, det haaber jeg heller ikke. — Hvordan er „Manden", — han er vel en af de sædvanlige —?

„— hvilke?"

„— af de sædvanlige Mandfolk, saadan lidt sløj og træg, — hvad?"

„Aa, det kan jeg ikke sige. Han er saamænd virksom nok."

„Javel, en „stræbsom" Mand, som det saa smukt hedder. Nej, min Pige, jeg mener, om der er Fart i ham, om han kan begejstres og hade, — om han har Ildhu?"

„Aa nej," svarede Kaja og slog ind i den andens Tone. „Saadan noget har vi ingenting af her. Vi lunter ganske jævnt af Sted og morer os med at kigge ind ad hinandens Vinduer og ned i hinandens Gryder. Det eneste, der kan begejstre os, er at snakke om os selv, — at vi har den kønneste Omegn i Landet, og at vi er berømte for at have den største Samling af smukke Piger."

„Stakkels du! Naa, og „Manden" han er glad i alt det."

„Ja, han er jo vant til det fra Barn, saa han længes ikke efter noget bedre."

„Det var Skade," sagde Otla og gned sin Fod, „saa har jeg vist ingen Brug for ham."

„Har du daarlig Fod?"

„Aa, der var en Grobian før, der ikke vilde gaa af Vejen, da jeg kom kørende paa Gangstien, og saa kom jeg lidt kejtet af Cyklen. Det betyder ingenting."

„Kørte du paa Gangstien!" raabte Kaja og slog Hænderne sammen. „Du har holdt dit Indtog her i Byen med at overtræde de helligste, af Guder og Mennesker satte Love!!"

„Du er sød," sagde Otla og klappede hende anerkendende paa Kinden. „Hvor det er morsomt, at du har holdt dig saa frisk. — Nej, nu skal du høre, min Pige, hvorfor jeg er kommen. Jeg er netop kommen herover for at køre paa Jeres Gangstier, for at køre lige paa tværs af alle Jeres Vedtægter og Fordomme til Rædsel for hele Borgerskabet. Det skal blive en rask Fart, kan du tro, — og hvis du tør, saa skal du faa Lov til at staa bag paa Cyklen."

„Ja mange Tak," svarede Kaja lidt betænkelig.

„Det er egentlig slet ikke mig, der kommer," fortalte Otla, „det er Retfærdigheden, der kommer i min Person. — Det kan saamænd gerne være, at Retfærdigheden i gamle Dage stod med et Bind for Øjnene og vejede og vejede, men det blev virkelig ogsaa tidt til det bare Vejen alt sammen. Nej, nu kommer den susende paa Cykel som et Stormvejr over de skyldige. — Du kender da Historien med C. C. Olsens Monument?"

— Kaja kendte den i mange forskellige Udgaver. Den begyndte med en fattig Dreng, som ikke hed C. C. Olsen, men derimod Peter Waage,

og som en Dag stod og tegnede et Billede af sin Lærer, udført i Kridt paa et Plankeværk. Læreren kom over ham, dunkede ham i Hovedet og tog Kridtet fra ham, men udtalte privat sin Overbevisning om, at den unge Mand havde en Guldgrube i sin Haand eller saadan noget lignende, og vilde blive en Ære for Byen. — I de paafølgende Aar sultede han imidlertid langsomt hen med samt sin Guldgrube, og da en Skygge af ham var bleven konfirmeret, kom han, som en svag Indrømmelse til Gruben, i Malerlære.

Paa Torvet over for Kirken stod der en Buste af Frederik den Syvende, og en Dag udbredte der sig et Rygte om, at Kirkens Spir var i en uforsvarlig raadden Tilstand og vilde styrte ned med det første. Denne Fantasi optog alle stærkt, men kun hos Peter Waage fik den kunstnerisk Form. Han udførte paa en stor kridtet Butiksrude i en nyopført Ejendom, hvor han arbejdede, en Skitse af Katastrofen. Spiret hældede virkningsfuldt, og Frederik den Syvende vendte et rædselsslagent Ansigt op mod det og ønskede øjensynlig, at han havde et Par lange Ben i Stedet for en Sokkel af Granit.

Dermed var Drengens Lykke gjort, i hvert Fald for saa vidt det angik Maden. Byen havde ikke Raad til at lade sine Talenter sulte, og Peter

Waage skulde ikke fodres som en almindelig Larve hos en Haandværksmester, men opklækkes i en særlig Celle for ikke at blive en ordinær Arbejdsbi. Samtidig med at den tekniske Skole og forskellige Privatlærere bearbejdede hans Aand, sørgede en Kreds af Borgere for hans Middagsmad, og det blev betragtet som en Æressag at have Kraftfoder paa Bordet den Dag, da Peter Waage indfandt sig for at spise Grundlaget sammen til sin fremtidige Berømmelse.

De samme Familier sendte ham til København; han kom paa Akademiet, fik Ros og blev betragtet som en lovende ung Mand. En enkelt Familie gjorde endnu mere for ham, idet den overlod ham sin ene Datter at forlove sig med. Hun hed Signe Christensen og var Datter af den store Købmand A. B. Christensen i Riddergade.

Det var alt sammen saa meget godt, men nu kommer C. C. Olsen med i Historien. Han havde i levende Live foruden at være en stor Politiker tillige været en god Lokalpatriot og gjort sine Bysbørn mange Tjenester. Efter sin Død gjorde han dem nu den Tjeneste at give dem Lejlighed til at stille et Monument for en berømt Mand op i deres Anlæg. Dette skulde Peter Waage udføre, hans Fødeby skulde nyde Førstegrøden af hans Kunst.

Peter Waage tog imod Bestillingen, hvorpaa han ikke rørte ved den to tre Aar. Naar man pirrede ved ham, svarede han beroligende, at Ideen groede, og man lod den gro. Han fik et Par Forskud paa Honoraret, og endelig meddelte han, at nu stod en Skitse færdig for hvem, der ønskede at se den.

Tre Herrer fra Byen rejste forventningsfulde til København og vendte skuffede tilbage. De afgav den Erklæring, at det, som Peter Waage der havde lavet sammen, kunde man ikke være bekendt at stille op i Anlæget. Enten maatte han lave noget andet eller ogsaa sige sig fra Bestillingen. Peter Waage vilde hverken det ene eller det andet; han vilde udføre Skitsen og have sit fulde Honorar. — De tre Herrer rejste atter til København, saa atter længe og opmærksomt paa Skitsen og omtalte den derpaa i saa ukunstneriske Udtryk, at Peter viste dem Døren. Paa samme Tid var hans Forlovelse med Frk. Signe bleven hævet, og nu udtalte man et højtideligt Anathema over ham og lod ham sejle sin egen Sø.

Der var gaaet omtrent et Par Aar siden den Tid. Sagen diskuteredes ikke længere Mand og Mand imellem. — Men nu kom Retfærdigheden i egen Person susende paa Cyklen for at holde Justits.

— „Har du set Skitsen, Kaja? Ikke? — Aa,

den er dejlig. En stor svær Sokkel i Midten, afbrudt for oven, saadan ganske raat, og lænet til den to Kvindeskikkelser: Retfærdigheden og Borgerdyden. Paa Sokkelen staar der kun med kraftige Træk eet eneste Aarstal: C. C. Olsens Dødsaar, — ikke Spor andet. Du ved ikke, hvor det virker betagende! Jeg har fulgt det i hele dets Fremvækst."

„Nej virkelig."

„Og det aller skammeligste er, at de har budt ham en Almisse paa lumpne 500 Kr. for Skitsen. Dem tog han naturligvis ikke. Enten Monumentet op og fuldt Honorar eller intet. Han er saa stolt. — Og nu sulter han, — ligefrem sulter sommetider, for han kan ikke lave „badende Drenge" eller Fjæser af alle mulige intetsigende Personager, som de andre gør for at leve. Han kan ikke modellere mod sin Samvittighed, siger han, og der er ingen, der har Sans for alvorlig Kunst nu om Stunder."

„Stakkel! Hvor ved du egentlig alt det fra?"

„Fra Pensionatet. Ja nu bor han der ikke mere, det har han ikke Raad til, han bor paa et Tagkammer. Nej, som han har lidt under den Skuffelse, han er aldeles forvandlet. Den har suget alt Livsmod og Livshaab ud af ham, han kan ikke samle sig til noget, hans Kunst dør. Det kunde

jeg ikke holde ud at se paa. Det har allerede i lang Tid været min faste Beslutning at rejse en Kamp for at skaffe ham hans Ret. Og nu, da jeg er klar af Eksamen, nu skal det gaa løs. Jeg har Skrivelser fra to berømte Kunstnere og fra Kunstanmelderen P. P., jeg har sikret mig „Folkebladet"s Redaktør. Det er sandt, hvor bor han?"

„Lige her ved. Ovre i det gule Sted der. — Men du maa ikke gaa endnu, jeg skal have meget mere at vide. — Hvordan føler du dig nu, naar du skal til et saadant Stykke Arbejde? Er der ikke saadan en Følelse i dig, saadan en — forstaar du — som om alle Livets Smaating svandt hen i intet. Hvad! Eller er du bange?"

„Hvad skulde jeg være bange for!"

„Tænk alt det, der vil regne ned over dig af Ondskab og Bagvadskelse! Først og fremmest vil de naturligvis raabe paa, at du blot gør det, fordi du er forelsket i ham."

„Lad dem det. Jeg føler mig højt hævet over Sladder."

„Ja *jeg* mistænker dig ikke. Jeg ved, at du netop paa dette Punkt har en Kraft forud for os andre, fordi du har været fri for „alle de Hjerteanfægtelser, der ellers splitter Kvindens Liv og gør os svage og afhængige." — Kan du se, jeg kan

dine Breve udenad. Men — kæreste lille Otla —" blev hun ved og klappede hende paa Kinden.

„Hvad nu?" sagde Otla urolig. Der var bag den andens venlige Tone en hel Del Triumf.

„— Aa jeg ved ikke, om jeg — —, jo, jeg vil hellere sige dig det, du misforstaar mig jo ikke. Ser du, kære, det Følelsesliv, der har været dig selv fremmed, det forstaar du naturligvis heller ikke hos andre."

„— Aa."

„Det er jo da saa rimeligt, — hvor skulde du kunne det. Vi andre smaa Ubetydeligheder, der har gaaet op i hele og halve Forliebelser og Sværmerier i vor Opvækst, vi har ganske naturlig et skarpere Øje paa det Punkt."

Den triumferende Tone var nu ikke til at misforstaa.

„Jeg aner ikke, hvor du vil hen."

„Sig mig," sagde Kaja med en betænksom Mine, „— tror du, din Protegé vil være lykkeligere, hvis han nu faar sit Monument op?"

„Utvivlsomt."

„Ja, det er netop der, du er lidt naiv. Jeg ser nok, naar alt kommer til alt, lidt dybere i Sagen end du. — Der er en ung Pige her i Byen —"

„— Aa kære," afbrød Otla lettet, „er det den Barneforlovelse, du tænker paa. Pyt med den, —

den er han virkelig kommen over for lang Tid siden."

Kaja blev stødt.

„Saa, tror du det. Men hvis jeg nu vidste bedre Besked."

„Jamen det ved du ikke."

„Jeg vil bare sige dig, at jeg er hendes bedste Veninde."

„Ja, og jeg har været hans eneste virkelige fortrolige i de sidste to Aar. Nu du igen."

Kaja vilde ganske rigtig igen, men pludselig dukkede „Manden" op ude paa Vejen med en Tegnerulle under Armen.

III

„Hvor i Alverden kommer du dog fra?“ udbrød Kaja i en meget misfornøjet Tone. „Jeg troede, du laa og sov inde hos dig selv.“

„— Har ikke haft Tid til Middagssøvn.“

„Frk. Michelsen — min Mand. Ja, jeg skulde vel egentlig sige: Frk. Studiosus —“

„— Studiosa,“ rettede Born.

„Aa lad være,“ sagde Otla, „jeg bryder mig ikke om at faa det feminine understreget.“

„Otla har lige taget Eksamen, du.“

„Maa jeg ønske til Lykke. Saa nyder De ordentlig Friheden nu. Det er en af de største Fornøjelser i Verden, at vaagne en Morgen og opdage: Du er færdig, du er fri.“

„Aa ja,“ svarede Otla spidst, „maaske for dem, hvem Studier er en Slags Tvangsarbejde. Men saadan har jeg det nu ikke. Jeg vilde blot ønske, at jeg stod foran en Eksamen til.“

„Ja det kan De jo let opnaa."

„— Kaja," sagde Otla og tog hende til Side, „han er aldeles saadan, som jeg havde tænkt mig ham."

„Naa, det var jo rart," svarede Kaja og lo.

„Aa, det vil jeg ikke sige. — Hør du, snak lidt med Manden om Monumentet, medens jeg er henne hos Redaktøren. — Maaske kan jeg dog bruge ham til et eller andet."

„— Bor vi ikke smukt, Frk. Michelsen?" spurgte Arkitekten. „Er her ikke en køn Udsigt?"

„Aa jo, — meget net. Jeg sværmer nu engang ikke for Ravnekrogen."

„„Hvad tor noget! Kalder De os for en Ravnekrog. Vi har 4,531 Indbyggere, — og 32, naar jeg regner Dem med."

„Det frabeder jeg mig paa det bestemteste," sagde Otla og tog Cyklen. „— Nej, jeg vil for Resten hellere gaa det Par Skridt. Kan det gaa an at lade Cyklen staa herude?"

„De kan sætte den midt paa Landevejen, og jeg skal endda svare til den. Vi er nemlig" — føjede han ironisk til, — „saa langt tilbage, at vi ikke engang stjæler Cykler. Men det kommer nok."

„Forhaabentlig. Farvel. — Farvel saa længe, min Pige."

— Otla spadserede ned ad Vejen, — denne

Gang midt ad Vejen og ikke paa Gangstien, — og Kaja stod lænet til Stakittet og blev ved at se efter hende. Otla var højttalende, og da hun forsvandt, blev der en trykkende Stilhed tilbage. Det var, som om Varmen havde været viftet bort af hendes stærke Ord og store Bevægelser, men nu strømmede sammen fra alle Sider.

Kaja sukkede og gabede og saa sig hjælpeløs om. Hun saa hen paa Manden, der havde faaet en stor Bygningstegning udbredt paa Havebordet og var stærkt optaget af den. Saa gik hun hen til ham med det sure Hverdagsansigt, der dannede en virkningsfuld Kontrast til det livlige Blik og det interesserede Smil under Visitten, og sagde:

„Otla er kommen herover for at skaffe Peter Waage hans Ret med C. C. Olsens Monument."

Born holdt begge Hænderne afværgende frem.

„Aa, skab dig ikke," sagde hun, „du kan vel nok taale, at man taler om det."

„Lige knap."

„Ja, da kan jeg svare for, at du faar ikke at høre om meget andet i de første Uger. Naar *hun* først tager sig af en Sag, saa skal jeg love for, at der kommer Fart i den. Hun er storartet."

Han kiggede ivrig paa sin Tegning, men svarede ikke. Hun tog sig en Tur hen til Havelaagen og kom atter tilbage.

„Hun er storartet. Synes du ikke?"

„Nej. Jeg synes, hun er fæl."

„Naturligvis. Fordi *jeg* synes om hende."

„Nej. Fordi ***hun*** synes om dig. Hvis hun ikke gjorde det, vilde hun være mig komplet ligegyldig. Men ved du hvad —, naa jeg vil ikke —" afbrød han sig selv.

„Jo. Værsaagod! Man begynder ikke paa saadan noget uden at fuldføre det."

„Jaja, min Ven. Det er ikke, fordi jeg vil kritisere dig eller forsøge paa at lave om paa dig eller noget i den Retning, — men det er forbavsende, som du forandrer dig, saa snart du har noget med det Menneske at gøre. Jeg tror, hun hypnotiserer dig. Jeg har lagt Mærke til det, hver Gang du har faaet Brev fra hende, — og nu i Dag. Du er virkelig helt forandret."

„Ja. Det er jeg," svarede hun. Hun havde Taarer i Øjnene, og da han var en godmodig og rar Mand flyttede han sig ud paa Bænken for at tage hende om Livet. Det blev der imidlertid ikke noget af, for hun gjorde kort omkring og gik hen til Havelaagen. Vej, Træer og Huse flimrede for hende i de Taarer, hun fældede af Medlidenhed med sig selv.

— Hun kunde, som Otla nu, med Studenterhuen paa have faret rundt paa hele Landets Gangstier,

— hun var meget dygtigere paa Kursus end Otla. Men desværre havde hun haft et Hjerte, hvad Otla ikke havde, og dette Hjerte havde en skøn Dag overmandet hende. Det havde hvisket en hel Mængde utrolige, fabelagtige Ting til hende om, hvad hun kunde komme til at opleve, hvis hun vilde følge dets Hvisken. Og hun havde fulgt den.

Desværre havde Hjertet løjet. Hvor det saa havde haft sin Visdom fra, — fra Bøger, fra Anelser eller hvorfra — løjet havde det. Hun havde ventet at finde Poesi i Ægteskabet, og hun fandt Trivialitet, — hun havde ventet at blive aandelig selvstændig, hun følte sig i en ydmygende Grad bunden af en anden. — Hun havde ventet at blive rigere og rigere Dag for Dag, og hun blev tværtimod tommere og trættere.

Dette maatte have sin særlige Grund, thi saaledes var det jo ikke med alle. Noget kunde det maaske gøre, at de ingen Børn havde, men da hun egentlig ikke følte noget Savn i den Retning, bundede det dog vist ikke der. — Nej, Grunden laa dybere. Det maatte være en Hævn, som den store Eros tog, fordi hun havde giftet sig uden at elske tilstrækkelig højt. Det var en meget vanskelig Sag at komme til Bunds i, for dengang havde hun ikke analyseret sine Følelser saa nøje, og da Sa-

gens Akter allerede var fire Aar gamle, var det ikke saa let at huske alt i Detailler.

Men det var en baade sindrig og smuk og poetisk Forklaring, og den stemmede med de fleste Tryksager, der havde behandlet Emnet. Den var tillige magelig, thi den lod sig ikke rette og stillede saaledes ingen Fordringer til ubehageligt sjæleligt Selvarbejde. Og paa Grund af disse Fordele blev den antagen som den rette.

— Ingen forstod hende. „Manden" naturligvis aller mindst. Det, han bedst forstod, var at drille hende. — Sad nu ikke det følelsesløse Menneske der og smaafløjtede nok saa fornøjet over sine Tegninger. — Nej, han skulde ruskes op.

„Jeg vil sige dig, Emil," sagde hun og gik rask hen til ham, „hvis du agter at sidde rolig i din Kakkelovnskrog, naar Monumentsagen bliver bragt paa Bane, saa — regner jeg dig ikke for en Mand!"

Han rullede Tegningen sammen med en irriterende Nøjagtighed — og svarede venlig:

„Hvad er det da for vidunderlige Ting, jeg skal udrette?"

Han fik et kort Omrids af dem, men det var ikke ret tydeligt. Han skulde gaa i Spidsen for noget, sætte sin Ære ind paa noget andet, ikke unde sig Fred eller Hvile, før noget tredie var op-

naaet, og falde med Ære, hvis noget fjerde ikke kunde blive til Virkelighed.

„Med andre Ord, min Ven," afbrød han hende, „stille mig til Frk. Otlas Disposition som Vaabendrager og Murbrækker og Suffløer og Prügelknabe, — og det i en Sag, som ikke i mindste Maade gaar mig til Hjerte. Nej, det maa du ikke forlange af mig."

„Du har din Magelighed for kær. Det kunde maaske gaa ud over din Middagssøvn!"

„Nej, men jeg har min Fred for kær. Jeg holder mig fra, hvor der er Spektakler. Jeg har forlængst opgivet at holde Rede paa, hvem der for Tiden er Uvenner med hvem her i Byen, — hvem, der ikke mere hilser paa hvem, og andre storpolitiske Spørgsmaal. Jeg vil være neutral. Jeg lever som et lille fredeligt Land mellem de stridbare Stormagter; lad dem rives og slaas, saa passer jeg mit. Jeg bygger Huse, — hvor de kan rives og slaas i, det er dog altid et Bidrag."

„Godt," sagde hun, og den triumferende Tone, der havde forskrækket Otla, kom igen. „Saa er det godt, at jeg kan udrette noget, hvor du ikke vil."

— Og saa betroede hun ham en forbavsende Historie. Signe Christensen var, Aaret efter at Forbindelsen med Peter Waage gik over Styr, bleven

forlovet med hans Broder, Egil Waage, der var Sagfører der i Byen. Denne, der var et Par Aar ældre end Peter, havde ligesom Broderen nydt godt af Byens Velgørenhed, om end naturligvis i mere behersket Grad, fordi han ikke skulde opdrages til Geni, men kun til almindeligt Menneske. Han var lykkedes rigtig godt og var virkelig bleven et rigtig pænt almindeligt Menneske, og man fandt det saa rimeligt, at A. B. Christensen godt vilde have ham til Svigersøn, da den anden Broder var slaaet fejl. Og alle vidste, at det gik saa udmærket med ham og Signe, og at de havde bestilt en moderne Buffet med indlagte kulørte Glasruder hos Snedker Brøndum, fordi de tænkte paa Bryllup til Efteraaret.

Kun een eneste vidste til dette Øjeblik — for nu fik nemlig ogsaa Born det at vide —, at hele dette Forhold var een stor Løgn, alt — maaske med Undtagelse af Buffeten. Peter Waage havde foruden Ulykken med Monumentet endnu en stor Ulykke, og det var tvivlsomt, hvilken af de to, der med mest Ret kunde kaldes hans Livs Ulykke. Til Trods for at han selv havde hævet Forlovelsen, elskede han endnu Signe lige højt. Og hun stod ganske vaklende. De vekslede hemmelige Breve, — hun havde gjort Kaja til sin fortrolige, — og hvor skrækkeligt det end var at være Medvider i noget

saadant, hvor mange Nætters Søvn det end kunde koste, saa følte Kaja det dog som sin Pligt at være med, fordi det ikke var noget almindeligt Menneskes, men en begavet Kunstners hele Liv, der stod paa Spil.

Hendes Mand skulde nu have det at vide, for at han kunde tage et følgeværdigt Eksempel af, hvor meget hans Kone kunde gøre for sine Medmenneskers Lykke.

„Manden" blev ganske betaget ved denne Meddelelse.

„Kære, bedste Kaja," sagde han, „vær dog for Guds Skyld forsigtig. Man kan saa forfærdelig let komme til at gøre Ulykker med at give Raad og Hjælp i saadanne Tilfælde. — Du maa endelig være forsigtig."

„Jeg kan ikke lade være med at le," sagde Kaja, „naar jeg tænker paa, at Otla slet ikke aner noget om det. Han har maaske oven i Købet spillet lidt Komedie med Fortvivlelsen over det Monument for at skjule sin virkelige Sorg."

„Det skulde glæde mig," sagde Born tørt, „saa meget mindre Anledning er der til at tage sig af det."

„Aldeles ikke. Sagen skal frem for Retfærdighedens Skyld."

„Du kan tro," sagde han, „der vil heller ikke

[illegible] føre den frem. Ja, — hvis [illegible] der var noget at vove og ofre, [illegible] om du vilde presse Tilhæn- [illegible] hvor der er alt at vinde og [illegible] styrte løs paa de Medborgere, [illegible]e Monumentet, — her skal de [illegible] selv. I den Slags Retfærdig- [illegible] er Sjov i Gaden fra Morgen [illegible]daler og Afsløringer og alt Retfærdigheden sandelig ikke [illegible]. Den vil holde sit Indtog [illegible] hylende Dervisher. — Men

[illegible]," sagde Bagermester Blank [illegible] Rækværket. „Lad dem det. [illegible] Resten? Er det Kattene inde [illegible] dem har de andre Beboere [illegible]ende, at de høl' om Natten."

—

IV

Bagermesteren havde ikke kunnet faa den sorte med Studenterhuen ud af Hovedet, og der kunde let findes en Grund til at aflægge Borns et Besøg. Han spurgte ikke straks, men han kiggede og kiggede, og der gik et tilfreds Smil over hans Ansigt, da han opdagede Cyklen.

Kaja, der afskyede ham, fjernede sig for at gaa Otla i Møde. Den Fremstilling af Signes ulykkelige Kærlighedshistorie, som hun havde givet Manden, havde tillige klaret hendes egne Tanker om den; ganske klare havde de nemlig ikke været før. Men ved at fortælle den til en anden fik hun tillige selv en udmærket fast Tro paa den. Og denne faste Tro var ganske nødvendig for hende, dersom hun ikke helt skulde bukke under for Otlas himmelstormende Energi. — Nu havde hun sin egen, lige saa vigtige Sag at lægge i Vægten mod Otlas, og dette nødvendige Udslag af Selvhævdelse satte hende i helt godt Humør.

— Born kæmpede en Fortvivlelsens Kamp for at faa Bagermesteren fjernet, før Otla kom tilbage, for at det første krigerske Sammenstød om Monumentet ikke skulde blive udkæmpet paa hans neutrale Grund. Bagermesteren havde nemlig været en af de tre Herrer, der havde siddet i den kunstneriske Kontrolkomite. Men han var ikke til at narre eller lokke væk paa nogen Maade, og ti Minutter efter kom de to Damer atter ind i Haven.

Otla oversaa ham ganske og værdigede knap Præsentationen et Øjebliks Opmærksomhed. Hun havde fuld Damp oppe og gik lige løs paa Born med en Beskrivelse af, hvor storartet hun var bleven modtaget hos Redaktøren. *Det* var en Mand, som ikke var bange, naar det gjaldt en retfærdig Sag. Bagermesteren lyttede interesseret, og Born stod som paa Naale.

„Han lovede mig," sagde Otla, „at han ikke vilde hvile, før den Sejrsdag oprinder, da Monumentet staar paa sin Plads i Anlæget."

„Tillad mig ærbødigst," afbrød Blank, idet han puffede sig ind mellem de talende og lagde Hovedet paa Siden, „det er da vel aldrig C. C. Olsens Monument?"

„Jo."

„Naa. Han vil ikke hvile, før det staar der. —

Saa vil han efterhaands blive meget træt! Hahaha!"

Bagermesteren for i et Anfald af vild Lystighed omkring den lille Plæne. Born kastede sig paa en Bænk. Nu var Krigen udbrudt, — Neutraliteten krænket.

„Har De set det Monument!?" raabte Blank og standsede foran Otla.

„Ja, det kan De tro. — Men har *De* set det?"

„Jeg! Det skulde jeg mene. Jeg har selv været med til at kassere det. Det var en slemme en for Redaktør Herlev, for han vilde selv have været med til København. — Kan De huske det, Born? — Kan De huske, hvad han saa skrev i Folkebladet, at de havde valgt mig til det, fordi jeg var den eneste sagkyndige her i Byen, — for jeg modellerede Kagemænd om Julen. — Hvad? Han skulde være vittig, forstaar De nok."

„Det var ogsaa ganske vittigt," forsikrede Otla. „Man maa virkelig ogsaa have Sagkundskab —"

„— til at bedømme det, lille Frøken. Nej, ved De nu hvad, det kunde skam ethvert Barn se, hvad det duede til. — Ja jeg skal ikke rose mine Kagemænd, men der er minsandten mere menneskelig Skabelon i dem end i de Figurer, han havde lavet. Jeg ved ikke, hvad de lignede, de to Damer, som

sad paa Fodstykket. Det kunde være, ligesom det var nogen, der engang havde været meget velskabte Snemænd, men som nu var begyndt paa at smelte sammen. Der var hverken Hænder eller Ben paa nogen af dem."

„Var der ingen Hænder —" indskød Otla.

„Jo, der var en Haand, — jeg vil ikke være uretfærdig ved ham, — der var en Haand, een Haand til to Damer, og den Haand husker jeg meget tydelig, for Fingrene paa den, de saa akkurat ud, som naar jeg lige har taget Haanden op af Fransk-brødsdejg, og der saadan hænger en hel Mængde langt ved, som ikke vil gaa af. Jo, der var en Haand."

Bagermesteren var vant til at give sin Beskrivelse af Monumentet som Glansnummer ved forskellige Lejligheder, og et Par Forsøg af Born paa at dreje ham ud af Banen faldt derfor virkningsløse til Jorden.

— „Og *det* skulde forestille et Monument for C. C. Olsen," kørte han paa, — „ikke Gnist af Anelse om C. C. Olsen var der. Han kunde jo have sat et Hoved — og han havde et pænt Hoved gamle C. C., det var min gode Ven —, han kunde have sat et Hoved ovenpaa eller forpaa eller jeg er snart lige glad hvor, — men det var, ligesom

at han var bange for, at nogen skulde gætte, hvad det skulde forestille."

„Der staar 1872 paa Sokkelen, det glemmer De."

„72. — Ja, i 72, da døde min Bedstemoder, saa det kunde lige saa godt være for hende."

„— Og Retfærdigheden og Borgerdyden paa Fodstykket."

„Ja, det kunde passe udmærket. Hun var meget retfærdig, min gamle Bedstemoder, — og dydig, det kan jeg forsikre Dem paa. — Og hvad giver De saa for, at vi ikke engang kunde faa den Staty, som endda ikke lignede noget, fra ham. — Haha, det var akkurat, ligesom at nogen vilde komme og bestille en Wienertærte hos mig til en Konfirmation, — og saa vilde jeg komme fjorten Dage, efter at Konfirmationen havde været, og forære dem to otteskillings Franskbrød. — Nej, ved De hvad!"

„Tak," sagde Otla venlig og rakte ham Haanden. Han trykkede den noget forbløffet.

„Jeg siger Dem Tak, fordi De har været saa god at oplyse mig om, af hvad Art Modstanden mod Kunstneren har været. — Nu har vi hørt Deres Mening. Kunde det nu ikke interessere Dem at høre, hvad et Par andre kloge og begavede Mænd mener om det?"

„Aa jo," svarede Blank overlegent og satte sig paa Bænken. „Lad os høre." Han var paa Forhaand aldeles sikker paa sin Overlegenhed i Debatten.

Otla tog nogle Papirer op af sin Citytaske og læste først et Par Erklæringer fra to ældre Kunstnere, hvis Dom var bleven æsket. De omtalte begge Peter Waage som en lovende ung Mand, der nok kunde fortjene en Opmuntring.

„Ja, Opmuntring," afbrød Blank, — „vi er ikke pligtige til at opmuntre ham; han har ikke gjort noget for at opmuntre os."

Hans Tone var dog kendelig nedstemt.

„Af saadanne Erklæringer kunde jeg have skaffet mange," sagde Otla. „Og De maa vide, at det betyder noget at blive rost af sine Kunstfæller."

„Aa — roste de ham nu egentlig ogsaa saa meget?" sagde Bagermesteren og saa med et usikkert Blik fra Kaja til Born som for at søge Assistance.

„Det kunde De da nok høre," sagde Kaja. Born sagde ingenting og snoede sit Overskæg. Han var neutral.

„Men", vedblev Otla, „da jeg kunde forudse, at disse Erklæringer maaske ikke vilde have tilstrækkelig Vægt, fik jeg venligst overladt en Udtalelse af Kunstkritiker P. P., — og kender De ikke ham, saa kan jeg fortælle Dem, at naar han har sagt

sin Mening om en Ting, saa plejer Diskussionen om den at være afsluttet."

Derpaa forelæste hun en længere, indgaaende Afhandling om Peter Waages Værk. Den begyndte med et stærkt og haanligt Anfald paa alle de offentlige Mindesmærker, der var rejste i Danmark i de sidste Menneskealdre. Det var, som om en Slægt af lyssky Dværge vilde fortælle Efterverdenen om, hvor smaa og forkrøblede de havde været. Det var, som om en degenereret Folkestamme, der engang havde været livskær og livskraftig, nu satte en Ære i at prale med sine legemlige Ufuldkommenheder. Det var ikke engang en Epigonkunst, der udøvedes —"

— „Aa, undskyld," afbrød Bagermesteren, der lyttede med Haanden bag Øret. „Vil De ikke gentage det sidste, jeg var ikke rigtig med."

Hun gentog og læste videre om, hvorledes dette Land var lukket som et fortryllet Land for alle de friske Tanker, der stormede Europa rundt. — Her havde nu endelig en ung Mand tænkt en Tanke, tænkt den i fri, skønne, dristige Linier. Der var ganske vist en Paavirkning af moderne fransk Billedhuggerkunst, men Tankens Selvstændighed kunde dog ikke nægtes. Den galliske Idé var assimileret med den germanske —"

„Aa, maa jeg ikke høre det en Gang til," bad Bagermesteren.

Hun gentog og læste videre om, hvorledes det i dette Værk var lykkedes at fremstille en mystisk, hellig Enhed af det nøgne og Draperiet, idet Draperiet syntes at give det nøgnes Linier og dog vedblev at være Draperi, medens det nøgne virkede som et Draperi uden dog at være det, og Afhandlingen endte med at nedkalde Kunstens Forbandelse over alle, der dristede sig til at mene anderledes, end her skrevet stod.

— Det sidste om Draperiet bad Bagermesteren ikke engang om at faa gentaget. Han var sunken hen i en mørk Tankefuldhed og lod Kaja og Otla kappes om at sætte begejstrede Kommentarer til Afhandlingen.

Da han rejste sig, fulgte Born ham hen til Havelaagen. Her stansede han, lagde Haanden paa Arkitektens Arm og sagde alvorlig:

„Hør. Det lader jo næsten til, som om vi har gjort Manden Uret."

„Aa," svarede Born, „tag Dem bare ikke det altfor nær. Det er virkelig ikke Guldkorn alt, hvad den Fyr skriver."

„Jaja. Men han er dog en Mand, der forstaar sig paa det. — Og jeg har aldrig i mit Liv med min gode Villie gjort noget Menneske Uret," sagde

Bagermesteren med Vægt og saa ganske forpint ud. — „Jeg er meget ked af dette her."

— Idet han paa sin kære Gangsti vandrede ind ad Byen til, standsede han den ene Gang efter den anden og rystede paa Hovedet.

— — „Det var nu den første!" sagde Otla.

V

„Den næste" var Købmand A. B. Christensen. Han modtog Otlas krigeriske Note, just som han skulde sætte sig til Frokostbordet.

Nu var han færdig baade med den og med Frokosten og sad og strøg sig betænksomt ned ad sit prægtige lange, hvide Skæg. Vinduerne stod aabne ud mod den gamle Have, der gemte sig som en Oase mellem Byens Huse; derude gik Husbestyrerinden og plukkede Jordbær til Middagsmaden; ude fra Butikken hørte man Kommisernes Stemmer, der forsøgte at overbevise en tunghør Dame om, at et eller andet var „vadskeægte". Der var følgelig hverken Husbestyrerinde eller Kommiser ved Bordet, for hvem han behøvede at skjule, at der var et ærgerligt Træk over Munden bag det prægtige, hvide Skæg.

Ved Bordet sad hans ældste Datter: Fru Augusta Holst, Signes ældre Søster. Hun udførte tre Ting paa een Gang. Med den venstre Haand

passede hun en Kop Kaffe, med den højre kørte hun en Barnevogn frem og tilbage, fra hvilken der for lidt siden havde lydt nogle smaa, utilfredse Klynk, og samtidig studerede hun Otlas Brev, der laa foran hende paa Bordet.

Endvidere sad der tre artige smaa Drenge, der med deres Moder var paa Besøg hos Bedstefader og i den Anledning blev trakterede med Resterne af en Mandelbudding med rød Sovs.

— „Jo," sagde hun ivrig, „Peter Waage havde en Onkel, der hed Michelsen og var Lappeskrædder. Det er paa den Maade, hun er i Familie med ham."

„Snik Snak, Augusta, der har aldrig været en Lappeskrædder her, der hed Michelsen."

„Kald paa Carlsen, saa skal du høre, at han kender ham."

—Der blev kaldt paa Carlsen, som var Forretningens Bedstemand og kendte alt og alle. — Der havde aldrig været nogen saadan Michelsen der i Byen.

„Nej, det er ogsaa sandt," sagde Augusta, „han hed Mortensen, ham, jeg tænker paa. Kristian, vil du lade være med at lægge det halve paa Dugen, — men saa kan jeg ikke begribe, Fader, hvad hun har med det at bestille."

„Jeg heller ikke."

„Vær nu Mo'rs Dreng og spyt Stenene ud, — vil du svare paa det Brev?"

„Det antager jeg ikke. Jeg kan i hvert Fald ikke svare, før jeg har talt med de andre, der var Medlemmer af Komiteen. Og det er næppe Umagen værd at rejse sig ret op for det."

„Tror du," spurgte Augusta og spærrede Øjnene op, — „tror du, at Signe har vidst noget om det her før vi andre?"

„Ja, det kunde jo tænkes," svarede Faderen og strøg sit Skæg. „Skulde det have været det, hun har gaaet og grubliseret over i den sidste Tid. — Jeg kan ikke blive klog paa hende. Jeg har været bange for, at der var noget i Vejen mellem hende og Egil —"

„Ikke Spor," forsikrede Augusta og rystede energisk paa Hovedet; „nej, han og Signe, de —"

Resten var en, af Hensyn til Børnene, pantomimisk udført Forsikring om, at Signe og Egil kom fortræffeligt ud af det med hinanden.

„Tante Ine og Onkel Egil —" begyndte Christian.

„Ja. Tante Ine og Onkel Egil de køber Basser, naar vi møder dem i Anlæget. Kom her!"

Hvorpaa hun forhindrede Drengens videre Foredrag ved en Næsebehandling saa energisk, at man

maatte undres, om der i det hele taget blev Næse tilbage.

„Hvem hun saa er denne Frk. Michelsen, „saa kender hun Sagfører Borns. Det var deres Pige, som kom med Brevet."

„Ja, saa begriber jeg det," raabte Augusta og sprang op saa heftig, at alle tre smaa Drenge fik det Indtryk, at der svævede en stor og truende Fare over Hovedet paa dem.

„Kaja Born, — naa, hun er med i det. Ja, saa kan jeg begribe det hele, — den hysteriske Skabekrukke! Naa, lad nu være med at tude, Christian, Moder blev slet ikke forskrækket. — Ja, saa er det det, som Signe har gaaet og brygget paa. Aa, jeg har været saa ked af det Venskab mellem hende og denne Kaja Born. Og Signe var der hele Aftenen i Gaar."

„Han er en flink Mand."

„Ja, en pæn Mand, men et skrækkeligt Uhyre af en Kone, ligger i Hængekøjen fra Morgen til Aften og fylder sig med Romaner. Nu er jeg ganske klar paa det hele. Gennem hende har Signe vidst, hvad der var under Opsejling, og saa —"

„Du slutter nu saa hurtig, min Pige."

„Nej, det passer alt sammen. Saa, bliv nu fær-

dige, Børn. Vi kan ikke sidde her hele Dagen. Kom saa!"

Derpaa tog hun Skeen og proppede det sidste af Tallerkenernes Indhold ind i de tre Munde. Det gik saa rask, at der ikke var Tale om at synke det, men alle tre sad stille og artige og afventede roligere Tider, idet Kinderne efterhaanden bulnede ud som paa Basunengle.

„Se saa. Tak for Mad, Bedstefader. Det smagte yndigt!"

— Pludselig opdagede hun Signe, der stod ude i Haven.

„Aa," sagde hun, „maa vi tre Drenge ikke gaa med Bedstefader lidt ind i Butikken og se paa, at Carlsen maaler med den lange Pind. Vi skal ikke røre ved noget. — Kom med Fingrene!"

I kortere Tid, end det kan beskrives, blev tre Par smaa Hænder tørrede af med en saadan Færdighed, at Fingrene trillede hjælpeløst mellem hverandre, og derpaa lukkedes der op for Butikkens Trylleland af hvidt, rødt og grønt, af hemmelighedsfulde, mørke Rum under Diske og himmelhøje Stiger, som Carlsen krøb op og ned af, og som Bedstefader med det lange, hvide Skæg ejede alt sammen.

— „God Morgen Signe," sagde Augusta henne ved Vinduet; „hvad bestiller du?"

„Jeg ser paa, at Fru Hansen plukker Jordbær."

„Ja vel," tænkte Augusta, „du skulde hellere hjælpe hende min Pige, det vilde klæde dig." — „Har du været henne at spille?" spurgte hun. „Det er da en rædsom Tid, den Time ligger paa."

„Han kan jo ikke uden fra 8 til 9," sagde Signe og kom hen til Vinduet.

„Jamen saa kunde du jo godt naa at komme hjem til Frokost. Du ved jo da, at Fader sætter saa megen Pris paa det, — og Kaja Born kunde nok undvære det Morgenbesøg."

„Hvor ved du dog, at jeg har været derude?" udbrød Signe forbavset.

Augusta havde gættet, men hun foretrak at lade hemmelighedsfuld alvidende.

„De har nok en Dame i Besøg derude," sagde hun og rettede et Par mørke, inkvisitoriske Øjne mod Søsteren.

„Nej," svarede Signe forundret, — „jeg traf da ingen. Og Kaja sagde heller ikke noget om det."

„Ja saa," tænkte Augusta, — „hvis jeg ikke kendte dig bedre, vilde jeg tro, at du stod og løj for mig."

— Det gjorde Signe ikke; hun var virkelig endnu ganske uvidende om Otlas Eksistens.

Da Kaja nemlig havde faaet tænkt nærmere over Gaarsdagens Begivenheder, var hun kommen

til det Resultat, at hun vilde have Hemmeligheden med Peter Waage og Signe aldeles i privat Entreprise. Hvis Otla blev overbevist om dens Vigtighed, vilde hun maaske kaste sig over den, og hun havde saamænd tilstrækkelig i sin Monumentagitation, til at hun nok kunde unde en anden fattig Stakkel en Smule at more sig med.

Derfor skulde Otla og Signe holdes borte fra hinanden. Otla, der lod til at ville have Borns Villa som en Slags Hovedkvarter, hvorfra Felttoget kunde føres, indfandt sig tidlig om Morgenen i fuld Krigsmaling og begyndte med at lægge Beslag paa Borns Pige som Gesandt. Derpaa satte hun sig ind ved Arkitektens Skrivebord og beskæftigede sig med Generalstabsforretninger, — han blev sendt ud i Haven saa længe, — — og der sad hun til al Lykke, den Gang Signe kom. Men Tilstanden vilde i Længden blive utaalelig.

Der var ikke andet for at gøre end at yppe en Smule Klammeri med hende for ikke at faa hende rendende hver Dag og til alle Tider. Kaja gjorde først et Forsøg paa at pudse „Manden" paa hende ved at appellere til hans Æresfølelse og forsikre ham, at hun ikke regnede ham for en Mand, hvis han ikke var i Stand til at sætte en Stopper for Otlas Anmasselser; men da det strandede paa hans ubrødelige Neutralitetsprincip, maatte hun

selv i Ilden. En lille Anledning til et Par venlige Ord var snart funden, og man skiltes under Iagttagelse af alle Høflighedsregler, men med fuld Klarhed over, at der burde gaa nogen Tid inden næste Besøg.

— Altsaa vidste Signe virkelig intet. De to Søstre stod længe ved Vinduet og talte sammen. Augusta gjorde et Forsøg paa at trænge ind i den yngre Søsters Fortrolighed, men det lykkedes ikke. Hendes energiske brune Øjne søgte forgæves at faa fat paa Søsterens Blik, men dette holdt sig haardnakket rettet mod Havemuren, mod Kirkefløjen, mod de lette Sommerskyer og vilde ikke lade sig fange.

„Det *kan* ikke gaa for Faders Skyld," sagde Augusta sagte, „du gaar jo og falder af og bliver til ingenting. Vi ved saamænd ikke, hvor længe vi beholder ham, saa det er en Skam at gøre ham flere Sorger end nødvendigt. — Bare du dog vilde tale om, hvad der er i Vejen."

Signe tav.

„Er det noget med C. C. Olsens Monument?" spurgte Augusta dristig.

„Aa Snak," udbrød Signe ærgerlig, — „den gamle Historie er vi da heldigvis færdige med for lang Tid siden."

Haabløs Tavshed.

„I faar det nok at vide," sagde Signe pludselig og vendte for første Gang et Par store, blaa Øjne, der var fulde af Taarer, mod hende. „Men før det er nødvendigt, siger jeg ingenting."

— „Aa, — det er da en skrækkelig Redelighed det hele!" udbrød Augusta og sprang hen til Barnevognen, hvis Indhold var ved at opløses i en Række fortvivlede Skrig om moderlig Hjælp og Omsorg.

VI

Købmanden var gaaet ind i sit Kontor, et meget lille Rum ved Siden af Butikken. Der stod han ved den store Pult og spekulerede. Pulten fyldte uforholdsmæssig op og spærrede næsten Adgangen til Kontoret, men han nænnede ikke at erstatte den med et nyere og mere praktisk Stykke Inventar, thi han havde købt den allerede dengang, da han som ganske ung Kommis ikke havde fjerneste Gran af Udsigt til at faa en Forretning, hvis Størrelse svarede til Pulten, — og hver Blækklat og hver Plet paa det slidte Klæde talte til ham som en gammel og kær Bekendt.

Naar han grublede over noget, havde han den Vane at tage Blyanten op af Lommen og paa det første, bedste Stykke Papir at male Ord op, der stod i Forbindelse med hans Tankegang. Paa Papiret, der nu laa foran ham, stod der først tre Gange „Laban", derpaa et Par Gange „Signe" og

nedenunder med meget store Bogstaver „C. C. Olsen". Hvad han var optaget af, behøver derfor ingen nærmere Forklaring.

— Det bankede paa den halvt tillukkede Dør, og Bagermester Blanks Ansigt viste sig i Sprækken. Købmanden trak sig ind i Værelset for at give Plads for ham, og Bagermesteren pressede sig forbi Pulten.

„Hør nu, Hr. Christensen," sagde han og lod sig dumpe ned paa den lille Hestehaarssofa. „De kan nok hjælpe mig med at sætte noget sammen til Avisen."

„Ja, med Fornøjelse," svarede Christensen og tog en Pen.

„Jeg har gaaet og æltet med det hele Natten, men det vil ikke hænge sammen." Han tørrede et Par Sveddraaber af Panden. „Det skal være saadan noget som: „Til mine Medborgere. Saasom og eftersom jeg har bragt i Erfaring, at mange ansete Mænd, der forstaar sig godt paa Monumenter, har erklæret, at C. C. Olsens Monument er et udmærket Monument" — men synes De vel, det falder godt?"

„Hvad er Meningen?" spurgte Købmanden og pegede paa ham med Pennen.

„Meningen er," sagde Blank bestemt, „at jeg vil oplyse mine Medborgere om, at jeg er meget ked

af, at jeg har været med til at bedømme C. C. Olsens Monument. Jeg har begaaet en Fejler, og naar jeg har indset det, saa er den eneste Maade, jeg kan gøre det godt paa, det er den, at jeg indrømmer det lige ud. — Men jeg kan bare ikke faa det sat sammen."

„Da er det virkelig meget heldigt," udbrød Købmanden og kastede Pennen. „Er De rigtig vel bevaret?"

„Jo Tak, udmærket. Men jeg følger nu det Princip, at naar jeg har gjort en Mand Uret, saa er jeg ikke bange for at sige det."

„Naa, — *hun* har allerede været i Lag med Dem", sagde Christensen og kastede Otlas Brev hen til ham. Blank stavede sig igennem det.

„Ja saa ved De jo lige saa meget som jeg, Hr. Christensen, og saa maa De jo kunne se, at vi er gaaede paa en Vildmand, ikke sandt?"

„Den Sag er endt," sagde Købmanden og bankede med Knoerne i Pulten. „Han har brudt Aftalerne, og vi har ikke nogen Forpligtelse over for ham mere."

„Den Sag er *ikke* endt," sagde Bagermesteren og bankede med Knoerne i Sofaen, hvad der var af ulige mindre Virkning. „De har ikke hørt, hvad den Mand skrev. Bare jeg kunde huske det alt sammen. Bare jeg kunde. — Det var ikke til at

tage fejl af. Det var det mest storartede Monument, der havde været til i Verden, — det stod der."

Han stoppede op, da Sagfører Waage i det samme kom ind i det lille Kontor.

„God Morgen, Svigerfader. — God Morgen, Mester. — Er Signe hjemme?"

„Ja jeg tror, — ude i Haven. Aa nej bi et Øjeblik. Du kan klare et Spørgsmaal for os. Sig mig, har vi ikke m. H. t. C. C. Olsens Monument nøjagtig handlet efter de Aftaler, der blev trufne mellem din Broder og os?"

Egil Waage trak Øjenbrynene sammen. „Jo vist saa. Hvorfor spørger du om det?"

„Ja vent lidt. — Har vi ikke i Henhold til de samme Aftaler udbetalt ham det Honorar, han i hvert Fald skulde have for Skitsen?"

„Jo. Har Blank ikke Kvitteringerne?"

„Jo, det kan De være ganske tryg paa," for Blank op. „Jeg har endogsaa hele fire, for saa mange Bider tog han det i. Derfor var det ogsaa slugt alt sammen lang Tid, før han lavede noget —"

Købmanden stoppede ham. „Og var det saa ikke en Aftale, at vi af vor Midte skulde vælge en Komite til at bedømme, om Arbejdet tilfredsstillede os?"

„Jo."

„Læs her."

Egil Waage læste Brevet og blev ildrød i Hovedet.

„Det forstaar jeg aldeles ikke. Hvad er hun for en?"

„Det ved jeg ikke. Men da din Broder er „overnervøs og ude af Stand til at skaffe sig sin Ret selv", som der staar, saa er det formodentlig paa hans Vegne, hun optræder."

— „De skulde bare have hørt, hvad den Mand skriver om Monumentet —" begyndte Bagermesteren igen.

— „Men lad os dog være fri, Blank, jeg er lige glad, hvad han skriver!"

„Jeg vil skrive til Peter med det samme," sagde Waage.

„Kan du ikke telegrafere?"

„Det bliver for indviklet."

„— Men rejse til København selv?"

„Nødig," svarede Waage og udførte med Skuldrene den forpinte Bevægelse, der antyder et stærkt sjæleligt Ubehag. „Nødig. Jeg har daarlig Tid, — og desuden kan jeg og Peter ikke snakke sammen, vi irriterer hinanden op. — Nej jeg skriver. Men om han gider svare os, det er jo noget andet. Vi kender ham jo nok."

„— for saa skulde De bare se," vedblev Bagermesteren med sit, — „saa tog De det ikke paa den Maade." Af sin Hukommelses Dyb fiskede han efterhaanden forskellige Brudstykker af Kritikerens Afhandling, af hvilke han opbyggede en Kunstteori, der var ved at bringe de andre til Fortvivlelse. — Og han stod fast paa at ville afgive en Æreserklæring.

„Sig mig," sagde Købmanden til sidst. „Anser De ikke mig for en hæderlig Mand?"

„Selvfølgelig."

„Naar *jeg* nu føler min Samvittighed aldeles rolig i denne Sag, saa synes jeg ogsaa, at De —"

„Jamen kære," udbrød Blank, „det er ikke et Samvittighedsspørgsmaal, det er — et — et Kunstspørgsmaal. Jeg har gjort Manden Uret, og jeg vil give ham Oprejsning."

„— Han er knusende lige glad, om han faar Oprejsning af Dem eller ej," indskød Sagføreren mere træffende end hensynsfuldt.

„Spiller ingen Rolle. Men jeg, *jeg*" — og Bagermesteren slog sig for Brystet, — „jeg vil ikke have det siddende paa mig. — Og desuden kan De jo nu ikke vide, om hvor vidt han bryder sig om det eller ej. Jeg skal dog tillade mig at bemærke, at hun, denne Dame, henvendte sig først til *mig*."

„Hør nu, Blank," sagde Købmanden. „De er en overordentlig agtværdig Mand, og jeg respekterer fuldt ud Deres Samvittighedsfuldhed. — Men jeg ved ogsaa, at De for min Skyld vil lade være med den Bladerklæring. De ved maaske, at den Sag om Monumentet i mange Henseender, baade med Hensyn til den unge Mand, jeg tog mig af, og med Hensyn til — andre i min Familie har voldt mig saa store Ubehageligheder, at jeg ikke gerne vil have rippet op i den. Og det vil saadan en Erklæring fra Dem gøre. — For *min* Skyld vil De lade være."

Bagermesteren sukkede og vred sig. Det var en ny Maade at se Sagen paa. Til sidst lovede han at tie, i hvert Fald saa længe Sagen ikke tog nye Vendinger.

— Man var lige naaet saa vidt, da Arkitekt Born kiggede ind. Naar der var tre i Kontoret, kunde Døren kun aabnes paa Klem. Han havde faaet at vide, at Sagføreren var derinde og vilde tale med ham, men idet han nu opdagede Konstellationen af Bager, Sagfører og Købmand, gættede han straks, hvad der forhandledes og søgte sin Redning i en panisk Flugt.

Han nikkede, mumlede noget og trak Hovedet til sig igen.

„Hr. Born, Hr. Born," raabte Købmanden, „maa

jeg tale med Dem et Øjeblik! — Aa, se at stoppe ham, Egil!"

Lokalet egnede sig ikke til hurtig Udvikling af forfølgende Troppemasser. Tilmed var de for hidsige paa det alle tre. Der gik nogle kostbare Sekunder tabte, inden de kunde besinde sig paa at presse sig sammen, saa at Døren kunde komme op.

Og til Trods for at baade Carlsen og de to andre Kommiser for ud paa Gaden og med største Tjenstivrighed, var der ikke Spor af Arkitekt at opdage. Han var som sunken i Jorden. Der var kun en lang, tom og solbeskinnet Gade at se til begge Sider.

VII

Krigsraadet fortsattes. Bagermesteren kunde ikke give nogen nærmere Besked om Frk. Michelsens Bekendtskab til Borns, hvad der vilde have interesseret de andre i langt højere Grad end hans „Erklæringer".

Der skulde jo imidlertid svares paa Frk. Michelsens Brev, og det blev en kort Meddelelse om, at Købmand Christensen gerne skulde konferere med de andre Herrer i Komiteen, men at det ikke kunde ventes, at man vilde komme til et nyt Resultat. Hun skulde faa nærmere Besked næste Dag.

Saa var der Fred saa længe. Otla anvendte Dagen til at spænde Beboernes Nysgerrighed angaaende hendes Person op til en svimlende Højde. Hun kørte frem og tilbage paa Hovedstrøget, snart ganske langsomt, snart i den mest rasende Fart, — hun sad om Eftermiddagen, da Musikken spillede i Anlæget, hensunken i dybe Tanker

paa en Bænk og stirrede ufravendt paa det Buskads, foran hvilket C. C. Olsens Søjle skulde have knejset. — En gammel Mand, som hun havde talt et Par Ord med, var hele Aftenen Midtpunktet i en spørgende Kreds, men til Trods for at hun havde udspurgt ham, om han havde kendt C. C. Olsen, var der ingen, der gættede paa Monumentaffæren. En anden Historie med en Skorstensfejermester, der var rejst fra Kone og fem Børn, efter Forlydende for en ung Københavnerdames Skyld, var nyere, og man var tilbøjelig til at sætte denne i Forbindelse med den ukendte Frøken.

— Om Aftenen skete der noget, der gav Sagen et Fremstød. Signe havde været paa et længere Eftermiddagsbesøg hos Kaja Born, og de dybsindige Forhandlinger, de havde ført, medens de vandrede med hinanden om Livet, satte en smuk Blomst ved Aftenstid.

Signe og Egil Waage sad i Købmandens Have. Der var stille i Huset og stille i Byen omkring dem. Maanen sejlede blank og rund oppe over Tagene, og Skyggerne af Skorstene og Kirkespir skiftede hurtig nede i den lille Have, hvor de to havde siddet saa mangen Aften, stirret paa den blanke Skive og hvisket sammen, snart om det kunde tænkes, at andre Kloder husede forlovede Par, der muligvis nu sad og stirrede ned paa dem,

— snart om Bankdirektør Teisen virkelig vilde fraflytte sin Lejlighed til Oktober og derved skaffe dem en passende Ramme om deres Kærlighed.

— Men denne Aften havde det ikke været hyggeligt, til Trods for at hele det ydre Apparat var i Orden. Signe var adspredt og nervøs og vilde dog ikke ud med, hvad der var i Vejen. Efter megen Tryglen og mange Forestillinger kom der endelig en Bekendelse, men den gjorde ikke Stillingen hyggeligere.

„Sig først, at du er vis paa, at jeg holder af dig," hviskede hun.

„Det behøver jeg ikke at forsikre dig."

„Egil. — Hvis der nu var et Menneske, hvis hele Liv du kunde redde ved at forlade mig, — vilde du saa ikke gøre det?"

„— En, der var falden i Vandet f. Eks.?"

„Ja — for Eksempel."

„Ja—a. Jeg ved ikke. Det vilde jeg vel nok. — Det vil sige, hvis der ikke var mindste Udsigt til, at jeg kunde komme op igen, saa vilde jeg maaske ikke."

„Naa. Jamen det Eksempel duer nu heller ikke. Nej, men hvis der kom en og sagde til dig: Jeg kan ikke leve uden dig —"

„Jamen det er der ingen, der gør. Jeg er saa-

mænd ikke saa uundværlig. Der er ingen Mennesker, der er saa uundværlige. Det vilde ikke engang du kunne sige. — Hvis jeg nu døde fra dig f. Eks., saa vilde du forhaabentlig blive meget bedrøvet, men at du ikke skulde kunne leve uden mig, — det smigrer jeg mig virkelig ikke med at tro."

„— Men *hvis* nu en sagde det, Egil, — *hvis* nu en sagde, at han ikke kunde leve uden dig —"

„— Det maatte vel i hvert Fald være en „hun".

„Jaja. Og du *vidste* det og *troede* det, — vilde du saa ikke synes, at det var din Pligt at sige det til mig og spørge mig, om *jeg* turde paatage mig det Ansvar at holde fast ved dig og lade ham — ja altsaa hende — gaa til Grunde?"

„— Nej saa minsandten. Saadan noget Urimelighed!"

Egil Waage havde i Øjeblikket ingen Anelse om, hvad der laa bag ved denne Pligtdiskussion. Men han kendte godt det Træk hos Signe, at hun kunde være stærkt optaget af, hvad der i et givet Tilfælde var Pligt uden at have Klarhed nok til at rede et vanskeligt Tilfældes Traade ud fra hverandre, og han vidste, at saadanne Spekulationer kunde antage et uhyggeligt Omfang og fremkalde hele sjælelige Rystelser hos hende. — Derfor var han ængstelig nu.

„I begik en stor Fejl engang," hviskede Signe lidt efter. „Dengang da Peter skrev det Brev til mig og sendte mig Ringen tilbage, da tog I alle sammen mit Parti, — I sagde alle sammen, at det var godt, at jeg slap for ham og saadan noget, og I havde alle sammen kun ondt at sige om ham."

„Ja, der var virkelig heller ikke noget videre godt at sige."

„ — Jamen det var galt alligevel. — For hvis I ikke havde sagt saa meget ondt om ham, saa havde jeg ikke sluppen ham saa let, — og saa var den Ulykke ikke sket, som nu maa ske."

— Egil Waage blev først helt kold og saa varm igen. Han kunde ikke engang faa Tungen paa Gled til at spørge om, hvilken Ulykke det var."

„Nu har jeg faaet Vished for," hviskede hun med halvkvalt Stemme, „at hele hans Liv har været knyttet saaledes til mit, at han maa gaa til Grunde, hvis ikke *jeg* redder ham. Aa Egil," udbrød hun og slyngede sine Arme om hans Hals, — *kan* det virkelig være Meningen, at jeg skal forlade dig for hans Skyld, dig, som jeg holder saa uendelig, usigelig meget af!"

Han var ganske vist forberedt paa en Pligtkollision, men ikke af en saa personlig nærgaaende Art. Da han, som tidligere bemærket, var opdraget til at være et ganske almindeligt Menneske,

stod der ikke til hans Raadighed nogen særlig ejendommelig Maade at tage denne Ubehageligheed paa, og han blev derfor, som et almindeligt Menneske maatte blive, paa een Gang forskrækket, vred og bedrøvet.

Han gav dog ikke efter for sine første, heftige Indskydelser, men kæmpede for at holde sit Hoved klart og faa at vide, hvor dybtgaaende Samvittighedskonflikten var. Det var imidlertid en vanskelig Opgave. Signe var alle Dage dygtigere til Følelsesudbrud end til korrekt Referat af Begivenheder, og det lod tilmed, som om hun denne Gang med Villie var opsat paa, at han ikke skulde faa klar Besked om Enkelthederne. Saa meget fik han dog ud af hende, at der havde været en Korrespondance i Gang mellem hende og Peter, at den ikke var af nyeste Dato, og at den vel havde forberedt og modnet de omtalte Samvittighedsskrupler hos hende, men at dog en enkelt Begivenhed i den aller sidste Tid havde sat Kronen paa Værket.

Og saa stod man ved Otla Michelsen. Signe var vel ikke længere uvidende om hendes Eksistens, men kendte hende kun gennem Kajas Omtale.

„*Hun* har altsaa bragt dig Bud fra ham?" spurgte han.

Signe rystede paa Hovedet.

„Har hun slet ingenting med det at gøre? Er det ganske uafhængig af hende, at du er kommen ind paa alt det?"

Igen en Rysten paa Hovedet.

„Bare du dog vilde sige mig det, Signe," sagde han bønlig. — „Jeg synes dog, jeg har en vis Ret til at faa det at vide."

„Ja maaske," svarede Signe endelig. „Det er ganske vist alt det, hun har fortalt Kaja Born om, hvordan Peter har det, der har faaet mig til at tænke paa, hvad jeg dog skulde gribe til. — Men hun har intet Bud bragt."

„Saa vil jeg tale med hende om det," sagde Egil bestemt.

— Nej, det maatte han ikke, — ikke paa nogen Maade. Han maatte i det hele taget slet ikke tale om det til nogen, før hun vilde, — og navnlig ikke til Frk. Michelsen.

Dette maatte han højtidelig love. — Kaja Born havde nøje instrueret hende om at holde Otla omhyggelig uden for deres Overvejelser og i den Anledning opfundet forskellige Træk i Venindens Karakter, der kunde gøre en saadan Fortrolighed farlig.

— Egil havde gerne fortsat Forhøret, men de

blev forstyrrede af Købmanden, der kom og sendte Signe op i en eller anden Anledning.

„Jeg har faaet Svar fra denne Monumentfrøken," sagde han til Egil, da de var alene. „Hun har uden for al Tvivl en Skrue løs. Nu svarer jeg hende slet ikke."

Trods alle Løfter maatte Egil aabne sit beklemte Hjerte for Svigerfaderen, og det blev til en lang Samtale, medens de vandrede med hinanden op og ned ad den lille Havegang. Den gamle søgte at berolige ham.

„Men," sagde han, „jeg indser nok, at vi ikke saadan uden videre slipper af med den Barnepige, som Peter der har lagt sig til. Hun er en farligere Person, end det saa ud til straks. — Jaja min Ven, nu sover vi paa den Forskrækkelse. — Se herhen i Morgen tidlig."

— Da Egil Waage gik fra sin Svigerfader, travede han Byen og dens nærmeste Omegn nogle Gange igennem for at faa lidt Ro i Sindet. Da han passerede Borns Villa, fandt han det beroligende og formaalstjenligt at ryste en knyttet Haand flere Gange mod et Vindu, hvor der var Lys. Det var ganske vist ikke Otla, der var derinde, — hun drømte paa Hotellet om kommende Bedrifter, — derimod sad Arkitekten og nød en

uforstyrret Neutralitets Fryd med en Kunsthistorie og en lang Pibe. Men da Demonstrationen ikke skadede ham, medens den tilfredsstillede Egil, var der jo ingen Ulykke sket.

kunde være, hvis ikke en stærk Medfølelse drev Mennesker til at hjælpe deres Medmennesker ind i alle mulige Vanskeligheder, som de aldrig uden Hjælp vilde have hittet paa selv.

I Dag maatte hans Neutralitet blive stillet paa Prøve, thi han skulde nødvendigvis i Forretninger tale baade med Købmanden og Sagføreren, og medens han stod og tænkte paa det, gjorde han uvilkaarlig den afværgende Bevægelse med Haanden, som han havde udført, da han første Gang hørte Tale om Monumentet.

— Klokken eet skulde der hos Købmand A. B. Christensen finde en vigtig Sammenkomst Sted. Otla havde været saa imødekommende at give Løfte om at aflægge en Visit for at forhandle mundtlig om Sagen.

Egil Waage var nemlig om Morgenen bleven enig med sin Svigerfader om, at det klogeste vilde være, om man med det gode kunde faa den intrigante Dame til at forsvinde. De var begge overbeviste om, at det skyldtes hendes Paavirkning, naar Signes Fantasier havde taget en saa akut Form, og de ventede sig ingen Bedring, da Signe tidlig om Morgenen befandtes at være vandret af, sandsynligvis for at uddybe Emnet videre sammen med Peter Waages kvindelige Gesandt.

Tilmed kom Bagermesteren farende og havde

faaet et stærkt Tilbagefald med Hensyn til at ville give en Erklæring. Han kunde kun beroliges ved Løfte om en Indrømmelse til den forurettede Kunstner.

— Otla var ved denne mærkelige Sammenkomst iført en smagfuld Dragt, hvis Overdel var en Slags stumpet Opvarterjakke med blanke Knapper. Den tilfredsstillede hende i Retning af ikke at „understrege det feminine". Foruden hende var til Stede: Købmanden, Sagfører Wäage og Bagermesteren. Derimod var det ikke lykkedes at lokke Resten af Komiteens Medlemmer til at give Møde. Der var tre tilbage, — to havde unddraget sig Retfærdighedens Cykelhjul ved at dø —, og disse tre havde saa mindelig bedt Købmanden om at forpligte dem til hvad som helst, naar de blot maatte være fri for at høre mere om Monumentet.

Endvidere var der en Deltager bag en Dør, der stod paa Klem. Det var Augusta, der for enhver Pris maatte høre Forhandlingerne fra første Haand. Hun havde nær ombragt sine egne Børn, da disse uskyldige kom ind og truede med at røbe hendes Nærværelse ved at snakke til hende.

Otla var fornemt tilbageholdende, for at det hele ikke skulde faa Karakteren af en venskabelig Forhandling. Bagermesteren havde de strengeste Ordrer til under enhver Betingelse at tie.

— Først tillod Købmand Christensen sig i al Ærbødighed at forespørge, om Frk. Michelsen optraadte paa Peter Waages Vegne og efter hans Ønske.

Dermed var Mødet nær blevet sprængt med det samme. Otla rejste sig og vilde gaa. Hun vilde paa ingen Maade have personlige Forhold indblandede i Debatten, men betragtede det derimod som en personlig Fornærmelse at gøre dette. Hun kom paa Retfærdighedens Vegne og med den Ret, der er givet ethvert varmtfølende Menneske til at forsvare et andet, der lider.

Hun blev beroliget, og man gik videre.

— Købmanden gjorde opmærksom paa, at Komiteen vedvarende var af den Anskuelse, at den havde opfyldt sine Forpligtelser mod Kunstneren.

Otla trak spodsk paa Skuldrene.

— idet han havde faaet udbetalt det stipulerede Honorar for Skitsen, nemlig 500 Kr.

„Saa," sagde Otla, „tager De ikke fejl der?"

„Hvad —! Har han ikke —" udbrød Sagføreren.

„Ja, lad os nu ikke fortabe os i det," vedblev Købmanden. „Vil Frøkenen se Kvitteringerne, kan Bagermester Blank vise dem frem. Han var Kasserer."

Han viste hen paa Bagermesteren, der nikkede, men saa ulykkelig ud.

„Endvidere", fortsatte Købmanden, „var det en Aftale, at vi skulde erklære os tilfredse med Skitsen, og et Par betroede Mænd —"

Atter en Henvisning til Bagermesteren, der bukkede sig sammen, idet Otla brast i en særdeles naturlig Latter og sagde:

„Alt det ved jeg jo i Forvejen — lige til Historien om Kagemændene. — Men der var Tale om, at De vilde gøre en Indrømmelse."

Saa kom Indrømmelsen. Komiteen vilde strække sig saa vidt, at den vilde udbetale et Tillægshonorar af 200 Kr. og under visse nærmere Forudsætninger virke hen til, at en Gipsafstøbning af Skitsen blev opstillet i Byens Museum.

— Der var en lille Tid spændt Tavshed efter Fremsættelsen af dette Forslag. Det gjorde billigvis et stærkt Indtryk paa Otla. Her sad hun, der var traadt op uden andre Hjælpemidler end sin Dristighed og en Kunstanmeldelse, og der sad tre Mænd, der paa Forhaand havde erklæret, at de havde opfyldt alle deres Forpligtelser. Og dog viste de hende ikke Døren, men underhandlede med hende og gjorde Indrømmelser. Det var ikke et Udslag af Godmodighed, det var hun vis paa. Altsaa var de af en eller anden Grund bange for

hende. Og saa var der ingen Mening i at gaa ind paa et Kompromis, — saa maatte Sagen kunne drives paa Spidsen.

— „Pengespørgsmaalet er det mindst væsentlige," sagde Otla, „det er en Æresoprejsning, der i første Række er Tale om. Monumentet skal op i Anlæget paa den bestemte Plads, før er Retfærdigheden ikke sket Fyldest."

— Sagføreren vilde gøre hende opmærksom paa endnu en Side af Sagen. Skulde Monumentet virkelig rejses i en Størrelse, saa det ikke var de rene Narrestreger, saa vilde Udførelsen af Granitsøjlen og de to Broncefigurer kræve en saa stor Sum, at den mange Gange vilde overstige de af Komiteen tegnede Bidrag og den Sum, man vilde haabe at kunne faa ind ved Tegning af Byens Borgere.

Otla trak paa Skuldrene. — Det maatte Komiteen have betænkt i Forvejen. Fik den større Udgifter end paaregnet, maatte dens Medlemmer som Mænd af Ære være rede til at bære dem. Desuden var en almindelig Subskription jo slet ikke prøvet. Hvordan skulde Stemningen vel være, naar de saakaldte sagkyndige havde gjort alt for at latterliggøre Kunstværket. — Blev Almenheden bedre oplyst, vilde Stemningen vende sig og Bidragene strømme ind.

„— Jeg maa give Frøkenen Ret —" begyndte Bagermesteren.

„— De husker nok, Blank —" afbrød Købmanden. Otla saa forundret fra den ene til den anden, og Bagermesteren krøb atter sammen, ildrød i Hovedet af indre Spænding.

„Vil Frøkenen da være saa elskværdig", vedblev Købmanden, „bestemt at formulere, *hvad* det er, Hr. Waage forlanger af os."

„*Han* forlanger intet."

„Ikke det. Det var besynderligt. Men saa *De* —?"

„Jeg forlanger heller intet. Det er Retfærdigheden, der forlanger det."

„Naa ja. Men kan vi saa ikke faa at vide, hvad denne usynlige Magt vil lade sig stille tilfreds med?"

Man fik da at vide, at Retfærdigheden vilde lade sig stille tilfreds, naar der blev afgivet en Erklæring om, at man havde begaaet en Fejl ved Behandlingen af Peter Waage og Monumentet, og naar en almindelig Subskription blev sat i Gang, støttet af alle, der havde Indflydelse i Byen. Retfærdigheden forlangte derimod ikke det urimelige, at man skulde antage Kunstværket efter eget Skøn eller paa eget Ansvar. Man skulde tværtimod henvende sig til en eller flere anerkendte

Kunstautoriteter, — hvilke Otla, som Retfærdighedens nærmeste fortrolige, ikke havde noget imod at udpege, — og efter deres Udtalelser afgøre, om Monumentet skulde op eller ikke. Saaledes talte Retfærdigheden.

„Aldrig i Evighed!" sagde Købmanden.

„Ikke paa nogen Maade!" sagde Egil Waage.

Bagermesterens Øjne stod helt stive i Hovedet.

„Meget vel, mine Herrer," sagde Otla. „De vil ikke tage mod Fornuft, saa vi har ikke mere at forhandle om. — Men", vedblev hun og vendte sig om, da hun skulde til at gaa ud af Døren, — „vi lever heldigvis ikke i de Tider mere, da en smaalig Spidsborgerlighed havde Magt til at pine Livet ud af en Kunstnersjæl. Tag Dem i Vare, mine Herrer: La justice est en marche!"

— Dermed var det diplomatiske Samkvem mellem Partierne afbrudt.

IX

Arkitekt Born havde været hos Købmand Christensen, der havde underholdt ham om Monumentet. Han havde talt en halv Time med Sagføreren; de fem og tyve Minutter havde været helliget Monumentet, og saa snart han havde sat sin Fod inde i sin egen Villahave, kom Kaja mod ham, og det første Ord, hun sagde, var: Monumentet.

Saa sank han tilintetgjort ned paa Bænken og lod sig henrive til nogle bitre Ord om Kunstnere, der burde slæbe Sten, og hysteriske Damer, der skulde sendes til Galejerne. Alt i alt meget ubesindigt, thi Kaja var i daarligt Humør. Signe var kommen med nogle prosaiske Fornuftbemærkninger om, at man jo ikke ubetinget kunde stole paa denne Frk.Michelsens Beskrivelse af Peter Waages ulykkelige Tilstand, og at en eller anden af dem maatte tage til København for at undersøge For-

holdene, — Fornuftglimt, som Kaja ganske vist lykkelig havde kvalt i Fødselen ved en stærk Strøm af bevægede Ord, men som dog havde sat hende i daarligt Humør.

Derfor fik Born forskellige Ting at vide. Først, at Kaja fra Begyndelsen af havde næret et lønligt Haab om, at han skulde blive noget stort, men at hun nu indsaa, at han uhjælpelig vilde synke til Bunds i provinsiel Smaalighed og Stræb. Dernæst, at hun selv havde spildt et helt Liv og en hel Udvikling ved at være saa ubesindig at knytte sig til ham, og endelig, at en vis ung Pige, som hun kendte, ikke skulde komme til at dele hendes sørgelige Skæbne, at dø en langsom aandelig Død, men skulde faa Lov til frit at udfolde sin Personlighed, til frit at vandre med den, der kunde stille hendes dybeste Længsler, — maaske gennem uendelig Lidelse og Forsagelse o. s. v.

— Før Born selv næppe vidste af det, var han paa Vej ind mod Byen igen. Pludselig opdagede han Bagermesteren, der kom imod ham, og trods Afstanden troede han at kunne se Mandens Mund forme sig til at sige: Monumentet. Heldigvis passerede han en Laage til Anlæget og smuttede derind. Henne ved Restaurationen satte han sig i et Lysthus, og i næste Øjeblik dukkede først tre smaa Drenge, dernæst en Barnevogn og endelig Fru

Augusta Holst op uden for Indgangen, og den sidste sagde God Dag og rakte ham Haanden.

Han kunde ikke lade være med at le.

„Jeg kommer til at tænke paa en amerikansk Historie om en Dyrtæmmer. Han sagde til Løven, da han var smuttet ind i Buret til den for at undgaa sin Kone, der vilde prygle ham: Well, her er jeg i det mindste i Sikkerhed. —"

„Ja, De har fortalt mig den før," svarede Augusta, „og jeg husker, hvad Løven svarede ham: Jeg skal give Dem et Raad. Hold Deres private Anliggender uden for Tjenestesagerne."

Hun kendte Kaja godt nok til at vide, at der bag Spøgen kunde ligge en hel Del Sandhed, og hun syntes ikke om den Maade at spøge paa.

Han stak Reprimanden i Lommen og gav sig til at lege med Børnene.

„— Er det Dem, Fru Holst, der skal have Tilsynet med den nye Vuggestue? De kan da ogsaa overkomme Alverden. Deres Mand er næsten altid paa Rejse, De kan passe hans Kontor og Deres fire Børn, og nu skal De ogsaa til at passe alle andres. Jeg beundrer Dem."

„Aa hvad, det er ikke saa farligt. — Jeg vil sige dig, Kristian, hvis du putter den Pind op i Næsen —. Man skal bare være lidt rap paa Hænderne."

„Ja, jeg ved, hvad De mener. Min Kone har beskrevet mig, hvorledes det gaar til, naar Deres Børn bliver puttede i Seng. De flyver i Luften — ligesom en Jonglørs Kugler. Og hver falder ned paa sit Sted."

Augusta lo. „Ja, det er min Kunst. Kort Proces. — Nu kan du prøve det med den Pind en Gang til. — Hør, sig mig —"

Det var Monumentet; han kunde se det paa hende. Hans Sjælsevner var nu paa det Punkt opøvede til det yderste. Men her var ingen Redning mulig.

Desuden nærede han en saa stor Respekt for hendes sunde Sans og praktiske Blik, at det var ham mindre imod at tale med hende om det rædselsfulde end med enhver anden.

„Jeg kunde egentlig lide", sagde Augusta, „at høre Deres Mening om Monumentet, for De forstaar Dem dog mere paa det end vi andre."

Born protesterede.

„Jeg fik virkelig lidt Skrupler ved den Samtale, jeg hørte paa i Formiddags. — Hvis det nu virkelig er noget udmærket. — Hvad mener De om det?"

„De ved jo," svarede Born uvillig, „at der er ingen af os, som er berettigede til at have en Mening. Det er Autorisationskunst. — Vi maa nøjes

med at have en Mening om den Kunst, som vi er vante til og voksede op med, — som har glædet os og varmet os og tjent os i Tidsaldre før os. — Det er der jo ikke Tale om med det herovre Monument. Det skal vi glædes og varmes o. s. v., fordi det er autoriseret, og saa kommer det ikke an paa vor Mening om Kunstværket, men om den Autoritet, der støtter det."

Augusta sad stille og saa tankefuld ud, noget, der saare sjælden overgik hende.

„Vi kunde altsaa nok vænne os til at synes om det?"

„Muligvis. Enhver ny Kunstretning har jo noget sært over sig i Begyndelsen, hvorfor der ogsaa er Kunstnere, der paa Grund af bristende Logik antager, at naar de bare frembringer noget, der er sært, saa maa det ogsaa nødvendigvis være en ny Kunstretning, der er ved at bryde frem."

„Men *kan* Monumentet da ikke være det?"

„Ved det virkelig ikke. Jeg tør ikke benægte det. Det passer just ikke ind i de Linier, jeg synes, Udviklingen har fulgt. Naa," afbrød han sig selv i Ærgrelse over at være bleven lokket saa langt, „— alt det er jo ganske ligegyldigt, for selv om det er en ny Kunsts Morgenrøde, saa er vort Anlæg ikke det Sted, hvor de første Straaler skal falde."

„Nej," sagde Augusta og lo. „Ved De, hvem jeg kom til at tænke paa ved Monumentfrøkenen i Dag?"

„Nej?"

„Paa Erasmus Montanus. Hun kommer akkurat ligesom han og vil forandre Troen paa Bjerget."

„Saamænd. Det er ikke saa gal en Ide. — Men jeg vil ikke være Per Degn og disputere med hende."

„— Der er nu noget, jeg ganske godt kan lide hos hende," sagde Augusta, — „denne raske Gaaen lige paa."

„Ja, De er saamænd allerede halvt omvendt."

„Nej nej, det maa De ikke sige. Der er rigtignok ogsaa meget i hendes Væsen, jeg ikke kan sympatisere med. Uf nej. — Naa, det er for Resten ikke pænt af mig at sidde og snakke ondt om en Dame af Deres Bekendtskab."

— Det skulde forestille en løst henkastet Bemærkning, men den gode Frue var ikke dygtig til at tournere en saadan Replik. Den sagde saa tydelig, som man kunde forlange: Vær saa venlig at fortælle mig, hvor intimt Deres Bekendtskab til Frk. Michelsen egentlig er.

„Aa, det kan De gøre uden Skrupler," svarede Born tørt. „Bekendtskabet er ikke dybt. Jeg saa hende for første Gang i Gaar."

„Nej tænk," sagde Augusta. — „Kristian maa køre Søster en Gang rundt om Plænen ganske langsomt, og I andre maa holde i Vognen. — Hør, jeg vil betro Dem noget —"

„Ikke, hvis det er en Hemmelighed," for Born op. Jeg kan aldeles ikke holde paa Hemmeligheder; jeg plaprer ud med dem straks."

„Nej De gør saamænd ikke. Det er noget, De maa have at vide, for vi kommer muligvis til at trænge til Deres Hjælp. Ser De —"

„*Kan* jeg ikke blive fri?" bad han bønlig.

„De ved vist noget allerede," sagde Augusta og saa skarpt paa ham.

„Jeg! Hvad skulde jeg dog vide," — forsikrede Born og satte det mest uvidende Ansigt op, han kunde fremstille. — Imidlertid turde han dog ikke drive Indvendingerne videre og maatte derfor finde sig i at høre en Redegørelse om Signes græsselige Ideer og om Otla Michelsens frygtelige Ansvar som Ophavsmand til dem, — altsammen fremsat i den tydelige Hensigt at faa opsnappet, om hans Kone havde nogen Lod eller Del i det.

Her var unægtelig en overhængende Fare for Neutraliteten, men hans Evner voksede med Faren. Da han ikke blev spurgt lige rent ud, behøvede han ikke at ty til grove Løgne. Men han viste en saa betaget Forundring, en saa oprigtig Forfær-

delse og Indignation over, hvad saadanne Kvindfolk kunde finde paa, at Forhørsdommeren fuldstændig frikendte ham og hans Kone for Medskyld.

Det var ham en Lettelse, da Augusta lige ud i een Køre sprang fra Forhøret til Moderpligterne.

„Naa! Nu den Trøje paa, Kristian. Nu lidt rask."

„— Hvis jeg blev iført Frakke paa den Maade, vilde der ikke være et helt Ben i min Krop," bemærkede Born, da Augusta drejede de smaa Arme efter alle Kompassets Streger og masede Trøjen ind over dem.

„Ja, vær De glad, at De ikke er min Dreng," lo hun.

„Aa — jeg ved ikke," sagde Born alvorlig, „man kan sagtens finde sig i meget, naar det er ens Moder, der gør det."

„Naa, kom nu, Drenge. Bukke pænt. Huen i den anden Haand, dit lille Fæ. Se, hvor pænt den fremmede Herre kan hilse. Farvel, Hr. Born."

— „Puh," sagde Born og tog en Cigar frem, „det slap jeg alligevel godt fra. — Men hvor længe det gaar —?"

X

Otla gik straks efter Forkastelsen af Forligstilbudet op til Redaktør Herlev.

Det var en fiks ung Mand i blomstret Vest, rødt Slips og Flonelsjakke, med et stort Syn paa Verden og Mennesker, men med et meget lille Blad. Han gyngede paa det ene Ben af Kontorstolen og legede med en stor Saks, idet han smilende hørte paa Otlas Beretning.

Den løftede Stemning, hun endnu var i efter Forhandlingerne, lagde Begejstringens varme Ord paa hendes Læber. Hun talte, og han noterede op, — en Gang imellem saa han grublende ud. Han grublede, mente hun, over Retfærdighedens Pilgrimsgang i Livet; det burde det maaske have været, men det var nu over, hvor stort et Oplag han turde tage af Nummeret med den første Monumentartikel.

Da hun var færdig, meddelte han hende, at han

efter samvittighedsfuld Overvejelse var kommen til det Resultat, at en Redaktør, der følte sin Stilling som et Kald, ikke kunde afslaa at tage en saadan Sag op. Men — havde hun ikke et Fotografi af Monumentet, som han kunde faa i Bladet. Det vilde gøre sig.

Nej, det havde hun ikke, — men hun kunde vistnok godt med et Par Streger ridse det op saaledes, som det stod tegnet i hendes Hjerte.

Det var brillant, — og det gjorde hun saa. Det skulde sendes til Aarhus og reproduceres til Brug for senere Artikler. — Et Billede af Kunstneren selv vilde heller ikke være saa galt.

„Han skulde ikke muligvis ogsaa staa tegnet i Deres Hjerte?" spurgte Redaktøren.

Spøgen faldt ikke i god Jord og blev kølig modtagen. — Hun havde ganske vist tilfældig et Fotografi af den unge Kunstner i sin Citytaske. Nu skulde hun hente det.

Ude i Gangens Halvmørke tog hun Fotografiet op af Tasken, kastede et lynsnart Blik til højre og venstre og kyssede det et Par Gange.

— Da hun havde overrakt ham det, tog hun Afsked for ikke at forstyrre ham i Arbejdet med den vigtige Opsats. Han tog, da hun var ude af Døren, Fotografiet, holdt det op, saa at Lyset faldt paa den blanke Overflade med den store, fugtige Plet

tværs over Ansigtet, —lo, saa det klukkede i ham, og slængte det hen ad Bordet, og derpaa strøg han den højre Mansket af og gav sig i Lag med Artiklen.

„Det var ikke morsomt", skrev han, „at tage fat paa en Sag som den foreliggende" (en Gang imellem maatte han under det følgende lægge Pennen for at gnide sig i Hænderne af Tilfredshed), men det faldt jo i en Redaktørs Lod at maatte tage Opgaver op, hvad enten de var morsomme eller ej."

Bygget paa Otlas Fremstilling, tildels med hendes egne Ord, fremstilledes da først Monumentets Forhistorie. Derpaa fulgte et Uddrag af de bedste Steder i Kritikerens Erklæring, en Meddelelse om, at Sagen nu var taget op igen af en kunstelskende og varmtfølende ung Dame, og et Referat af de mislykkede Forligsforhandlinger hos Købmand A. B. Christensen. — For egen Regning og efter en genial Indskydelse tilføjede Redaktøren, at der sandsynligvis vilde blive afholdt et offentligt Protestmøde en af de nærmeste Dage.

„En uretfærdig bedømt Mands Genoprejsning", sluttede han med, „er en Sag, hvori ingen tør svigte. Derfor frem med alle gode Borgere. Der er Tilfælde i Livet, hvor det stadfæster sig, hvad den store norske Digter har skrevet, at: Fred er ej det bedste. Naar ideale Interesser staar paa Spil,

da river vi Spydet og Stormhuen ned fra Væggen om end med et Suk over, at Freden i vort stille Borgersamfund for en Tid vil være brudt."

Med dette Hjerteudbrud stak den unge Mand, der vilde have styrtet fem Stormagter i Krig med hverandre, hvis han derved havde kunnet forøge sit Blads Oplag med en halv Snes Eksemplarer, — Pennen i Stativet og ringede Trykkeriet op.

— Lidt efter klingrede Telefonen igen. Det var Bagermester Blank, der fra Amtstidendes Kontor ringede Folkebladet op.

Han havde tilbragt en halv Time hos Amtstidendes gamle Redaktør for at formaa ham til at indrykke en „Erklæring", men Redaktør Berg, der var en god Ven af A. B. Christensen, og som havde faaet et hemmeligt Vink af ham, viklede Bagermesteren ind i saa mange Vanskeligheder og Selvmodsigelser, at denne til Slut fattede, at man med Overlæg lagde ham Hindringer i Vejen.

„Tillader De, at jeg benytter Deres Telefon?" for han op, i høj Grad irriteret.

„Med Fornøjelse."

Blank ringede og fik efter forskellige Vanskeligheder fat paa Folkebladet.

„Hallo. Hvem taler jeg med?" spurgte Herlev.

— Bagermesteren var ikke dreven i Brugen af en

Telefon, som han altid havde set skævt til, fordi det var en forholdsvis moderne Indretning.

„Jeg kan ikke høre, hvad De siger," sagde Herlev utaalmodig, „tal langsommere og tydeligere. — Hallo — er der nogen, — — er der nogen?"

— Der kørte en Vogn forbi „Amtstidende", og Blank afventede taalmodig, at dens Rumlen skuldė forsvinde.

„— er der nogen?"

„Ja naturligvis er der nogen. Jeg staar jo her og taler med Dem."

„Hvem er det?" lød det arrigt.

„Det er mig. Det er Bagermester Blank.

„Aa, Bagermester Blank. God Dag, Hr. Blank, hvad staar til Tjeneste?"

„Naa," sagde Blank, henvendt til Redaktør Berg, der sad ved sit Skrivebord, — „nu blev han nok høflig." Disse og andre Afsidesbemærkninger kom alle lige saa sikkert og tydeligt til Herlevs Kundskab som „Afsidesreplikkerne" i et Teaterstykke vilde komme til alle de medspillendes, hvis de ikke var i Besiddelse af den til Rollen hørende momentane Døvhed.

„Jeg bryder mig ikke meget om Deres Avis, Herlev, ved De maaske, jeg er ikke meget for alle de nymodens Historier, som De har travlt med, men — (henvendt til Berg med en nyopfrisket og sti-

gende Bitterhed), naar man ikke hverken for gode Ord eller Betaling kan faa det trykt, som man vil have, saa finder jeg ikke, at man skal støtte et Blad, selv om man ellers er en Meningsfælle af det. Ja, det kan ikke nytte, at De ryster paa Hovedet, men der er minsandten ikke nogen Mening i det!"

„Hvadbehager? — Undskyld, jeg er ikke rigtig med," sagde Herlev kendelig forbavset.

„Vil *De* sætte en Erklæring fra mig i Deres Blad?"

„Ja, med Fornøjelse."

„Godt. Der kan De se, Berg, ham er der da Rimelighed i."

„Det er ikke Redaktør Berg, De taler med," sagde Herlev.

„Hvad er det ikke!" udbrød Blank forbløffet. „Hører De, han siger, det er ikke Dem, jeg taler med, Berg."

— Redaktør Berg sad og smaalo og vinkede blot afværgende med Haanden.

„— Hvad der skal staa i den Erklæring," fortsatte Blank. „Der skal staa, at jeg er ked af det hele med det Monument. Men De maa hjælpe mig med at sætte det sammen."

„Med Fornøjelse," sagde Herlev og tog en Pen paa den lille Pult ved Siden af Telefonen. —

„Der kommer for Resten en længere Opsats om Monumentet i Aftennummeret."

„Ja det var jeg nok bange for," sagde Blank, „men mit kan vel komme til at staa først. Paa aller første Side."

„Det skal maaske være et Inserat?" Herlev havde ikke været rigtig sikker paa, om det ikke muligvis blot skulde være en „Røst fra Publikum."

„Hvad siger De?"

„Et Inserat. Et betalt Avertissement."

„Ja naturligvis vil jeg betale for det, det kan De da nok begribe. — Først skal De skrive: Saasom og eftersom —"

„— saasom og eftersom. Javel."

— Men længere end „saasom og eftersom" var det ikke muligt at komme. Bagermesterens forvirrede Tanker, Vognene, der rullede forbi, og den idelige Sidekonversation, som han førte med Redaktør Berg, der efter hans Opfattelse maatte kunne høre alt, hvad Herlev sagde, lige saa godt som han selv, — alt dette bevirkede, at Folkebladets smidige Leder fik det Indtryk, at der stod en gal Mand ved den anden Ende af Traaden, og han havde al sin Taalmodighed nødig for ikke at skaffe sig ham fra Halsen ved en pludselig Afringning.

Endelig foreslog han, at Blank alligevel hellere

maatte komme ud til ham og tale om Erklæringen. Foreløbig skulde der da den Aften sættes i Bladet, at der med det første vilde fremkomme en Erklæring fra Hr. Bagermester Blank i Anledning af hans Deltagelse i Monumentaffæren.

„— Det er da noget af det ringeste, jeg har kendt, saadan en Telefon, — skal det være praktisk," sagde Blank, da han var færdig, og kastede et ringeagtende Blik hen til den. „Det skal da være sidste Gang, at jeg spilder min Tid paa saadan nogle Narrestreger!"

XI

„Tror du, at vi hører fra Peter i Morgen?“ spurgte Købmand Christensen sin Svigersøn, da de om Aftenen sad sammen i Kontoret.

„Nej, jeg tror ikke. Han værdiger os saamænd ikke et Svar.“

„Hm,“ sagde Købmanden og malede videre paa et Stykke Papir, der med sin Mængde af Navne saa ud som Personlisten til en Folkekomedie.

„Signe er vel ikke — derude i Aften?“

„Nej,“ svarede Christensen, „hun gik i Seng allerede en Gang i Eftermiddag, hun klagede over Hovedpine. Jeg har for Resten ikke talt til hende i Dag, jeg har ikke kunnet bekvemme mig til det. — Jeg synes, det er saa — urigtig, som hun har baaret sig ad.“

„Nej nej, det maa du ikke sige, Svigerfader. Du ved jo lige saa godt som jeg, at hun ikke vilde gøre det, hvis hun ikke mente, det var en Samvit-

tighedssag for hende. Men hun tager jo saa tungt paa alting. — Kan du huske, hvilken Komedie vi havde med hende, da hun troede, at jeg ikke havde baaret mig fuldt ud hæderligt ad ved den Licitation, du ved?"

„— Ja. Og da endte det jo ogsaa med, at hun blev syg. Det her gaar maaske lige saadan, — hendes Hoved er jo ikke stærkt. Men saa meget skammeligere er det, at der er Mennesker, der benytter sig af det."

Egil Waage rystede betænkelig paa Hovedet.

„Ja, der er nu meget, der taler til Undskyldning for Peter. Han har ikke haft Held med sig og kan ikke komme frem, — det trykker ham. Saa gaar han jo og har ikke andet at bestille end at spekulere over, hvad der mangler ham, og hvad han kunde blive til, hvis, — — jo, noget maa man undskylde."

„Du tager det unægtelig meget smukt," sagde Købmanden med en vis Haan. „Jeg beundrer din Koldblodighed. Havde det været mig, — i din Alder —"

„Aa, du havde taget det lige saadan, Svigerfader," afbrød Waage, „hvis du da havde brudt dig saa meget om dem begge, som jeg gør. — Ved du for Resten, hvad jeg skrev til ham?"

„Nej!"

„Jeg skal sige dig, jeg tror ikke, det hele er andet end en Kaprice hos ham, noget, som han gaar og væver sig ind i, fordi han er saadan — aandelig leddeløs i Øjeblikket. — Jeg har foreslaaet ham at tage en lille Tur paa et Par Maaneder ned til Italien paa min Regning, — saa tænker jeg, Grillerne tager sig en Tur med det samme."

„Naa ja. Han er jo vant til at tage mod Understøttelse af dig."

Egil Waage slog det hen.

„Men Monumentet?" spurgte Svigerfaderen.

„Ja — Monumentet. Ved du hvad. Jeg er ikke sikker paa, hvor meget der skyldes ham og hvor meget der skyldes denne Agitationsdame. — Ærlig talt, det ligner ham ikke i nogen særlig Grad at sætte saadant et Postyr paa Benene."

— Augusta kom farende med Avisen.

„Er det ikke skandaløst! Her er en lang, lang Artikel om Monumentet i Folkebladet. — Om dig, Fader, — og om alt, hvad vi talte om i Formiddags —"

Hun rystede af Indignation og krammede med Bladet for at faa fat paa Begyndelsen af Artiklen.

„— Det falder undertiden i en Redaktør triste Lod," begyndte hun.

„Aa Tak, Augusta," afbrød Købmanden. „Maa jeg endelig være fri."

„Vil du ikke høre den!"

„Hvorfor skulde jeg det. Jeg forandrer ikke min Mening alligevel. — Nej, jeg vil ikke."

— Det fandt Augusta aldeles forkasteligt, og medens hun udviklede en hel Mængde Bevisgrunde, havde Egil Waage løbet Opsatsen igennem.

„Ved du, hvad du skulde gøre, Augusta. Du skulde gaa hen til hende i Morgen og snakke et Alvorsord med hende. To Damer, I kan alligevel bedre —"

„Ja, det var en Ide," stemmede Købmanden i med.

— Som det altid gaar, var den, der skulde binde Bjælderne paa Katten, mindst begejstret over Opfindelsen. Men da Augusta ikke var af de Mennesker, der gaar uden om en ubehagelig Opgave, naar der er mindste Spor af Udsigt til, at den kan løses, saa slog hun til sidst til.

— — Inden hun næste Morgen gik ud paa den farlige Ekspedition, var hun et lille Løb henne for at høre, hvordan Signe havde det. — Hun havde det tilsyneladende ikke videre godt, havde sovet daarlig, — men udlod sig forøvrig lige saa

lidt om sit Helbred som om sine øvrige Anliggender.

Da Augusta stod og tog Afsked med Faderen, kom Borns Pige med et Brev til Signe. Augusta stod og vejede Brevet i Haanden, saa paa Udskriften med den lidet karakteristiske Damehaand og sagde:

„Synes du virkelig, at vi skal give hende det?"

„Naturligvis," svarede Købmanden. „Vi har ingen Ret til at holde Breve tilbage."

— Augusta sukkede og vandrede ud ad Vejen til Borns. Undervejs gjorde hun alt i Stand til et virkningsfuldt Angreb. Særlig skulde Signes Svagelighed drages i Forgrunden. Til at begynde med var det hendes Tanke at virke paa Modparten. ved at røre hendes Hjerte gennem en Skildring af den tunge og let paavirkelige Søster og det Ansvar, man havde for, hvordan man handlede med hende. Men ingen Art af Rørelse laa for Augusta, og jo oftere hun gennemgik Rollen, desto hyppigere forekom der Udtryk som: skammeligt, uforsvarligt o. l., og da hun naaede Villaen, var hun i en ret hvidglødende Tilstand.

— Kaja Born stod i Forhaven og skar Roser af. Hun hilste køligt og gik hen til Rækværket som for at antyde, at Forhandlingerne passende kunde føres tværs over dette.

Augusta spurgte efter Frk. Michelsen. Kaja blev i høj Grad forbavset og meddelte, at den omtalte Dame vistnok, — hun kunde ikke sige det sikkert — boede paa Klarskovs Hotel. Augusta trak sig dog ikke straks tilbage; hun havde været ladet saa stærkt, at der nødvendigvis maatte flyve en hel Del ud, naar Proppen først blev taget af, og Kaja fik da en Del af det, der var bestemt for Otla, om Signes Nervøsitet og om uforsvarlig og letsindig Paavirkning fra Menneskers Side, der ikke kendte Forholdene osv.

Kaja hørte behersket og uden at modsige hende paa det alt sammen, — ønskede venlig Fru Holst, at hun maatte træffe Frøkenen paa Hotellet, bød hende en Rose for at vise, at man selv mod sine Uvenner ikke behøver at være unødvendig grusom, og bad hende hilse Signe.

— Born havde siddet i sit Værelse bag det aabne Vindue. Da Augusta var gaaet, gik Kaja hen og sagde ind til ham:

„Hørte du det?"

„Meget lidt."

„Er det ikke mageløst! De tror, at Otla har haft Bud med fra Peter Waage. Og det Skind, hun aner ikke det mindste om det hele. — Men det blander jeg mig selvfølgelig slet ikke i."

Det lidt, som Born havde hørt, havde været

nok til at give ham et Stik i hans neutrale Samvittighed, og Stikket voldte en Inflammation, der bredte sig i Dagens Løb.

— Augusta gik ned til Hotellet. Den Overraskelse, at Frk. Michelsen slet ikke holdt til hos Borns, bragte en hel Forvirring i hendes Begreber. Hun haabede saa smaat, at den Visit, der nu forestod, skulde kunne klare dem.

— Otla var hjemme og gik op og ned ad Gulvet med et Stykke Papir i Haanden. Saa snart Augusta havde præsenteret sig som en Datter af Købmand Christensen, slog hun dramatisk ud med Haanden og sagde:

„Jeg har intet at forhandle med Fruen om. Enhver Konference vil være overflødig, — og jeg er meget optaget i Øjeblikket. — I Aften vil De kunne forsvare Dem!"

— „Den tossede Tingest!" sagde Augusta, da hun stod ude paa Trappegangen, — „at man skal finde sig i det."

Hun havde faaet en ny Gaade at spekulere paa med det: i Aften. Den løstes dog snart.

Paa Hjemvejen opdagede hun hist og her paa Mure og Plankeværker trykte Sedler, paa hvilke der stod:

„I Aften stort offentligt Folke- og Protestmøde i Anledning af C. C. Olsens Monument. An-

lægets Pavillonsal. Alle indbydes. Adgang gratis."

Og med den Nyhed skyndte hun sig ind til sin Fader.

XII

Den offentlige Mening i Byen havde ikke tidligere i nogen nævneværdig Grad beskæftiget sig med Peter Waage og hans Kunstnerbane. Det eneste Kunstværk, man havde set fra hans Haand, var Tegningen af Frederik den Syvende paa Butiksruden, og der var ingen af alle de Drenge, han havde rodet i Rendesten med, der ikke lige saa godt vilde have troet, at Peter egentlig var en stor Umulighed som det modsatte.

Da Planen om Monumentet kom frem, havde man straks Rede paa, at det var noget, som den rige Christensen og de andre skulde gøre sig vigtige med, og da Planen døde hen, var det kun et ringe Procentantal, der ikke havde sagt fra Begyndelsen, at det var Humbug alt sammen.

Otla og Herlev lagde altsaa tilsyneladende deres Fartøj ud paa et Hav, hvor ikke en Vind rørte

sig. Men de var gode Vejrspaamænd; de vidste, at der snart kan blæse en Storm op, hvor der lidt behændig bliver saaet Vind.

De vidste, at de paa deres Side vilde have alle de bitte smaa Ærgerrigheder, der hver i sin lille Kreds vilde faa Lejlighed til at springe frem for Fronten og svinge med Sablen, — alle de smaa Krystere, der sukkede efter at have en Mening om et eller andet, men som aldrig turde risikere at have den, uden de var et Par Hundrede i Flok og Følge, — alle de smaa Tyve i deres Næring, der skulde stives af med Bevidstheden om, at der var dem, som var meget, meget værre.

— Og saa maaske et halvt Dusin Idealister, men det var farlige Tropper, for de kunde finde paa at foretage selvstændige Manøvrer.

Aftenavisen kom og blev læst. Og paa Søndergade sad den lille Frk. P., der havde været i Pension i Schweitz, rystede med Lokkerne af Indignation og paaviste for tre Tanter og en Bedstemoder, at Statuerne i Udlandet overhovedet aldrig lignede det, de gav sig ud for. Paa Nørregade sad Assistent R. og lærte Kraftstederne udenad for at kunne have en Mening med, naar han kom paa Kontoret næste Dag. Og paa Vestergade solgte den tykke Kæltring S. den Aften Margarine i Stedet for Smør med den glade Bevidst-

hed, at han egentlig var næsten helt pletfri i Sammenligning med dem, som han lige havde læst i Avisen om.

— Og hist og her sad en og anden Idealist, som kogte langsomt op ved Varmen af Redaktør Herlevs Ord.

Det var Folkestemningen, der fødtes, og den fødtes paa samme Vis i denne Mikrokosmus, som den vilde fødes under større Forhold.

— Herlev kunde allerede næste Morgen forsikre Otla, at Artiklen havde vakt en umaadelig Opsigt. Han foreslog hende et offentligt Møde, og det gik hun straks ind paa. Men tale selv — nej det turde hun ikke. Først da han diskret, men klart, havde faaet hende til at forstaa, at det vilde dæmpe Tilslutningen, hvis man ikke havde Udsigt til at faa hende selv at se i fuld Figur paa en Talerstol, gik hun ind paa det.

Haandværkerforeningens Sal kunde man ikke faa, Værten var igaaet med Købm. Christensen. Men Anlægets Pavillonsal kunde bruges, — blot Ejeren ikke var saa skammelig dyr, han tog 10 Kr. i Almindelighed. — Nu havde han imidlertid lovet at stille den til Disposition for fem, i Betragtning af Sagens dybe Betydning og det Antal Bajere, som Protestanterne antoges at ville konsumere.

„— Saa det maa vi haabe, de gør," sagde Herlev.

„Kunde man ikke have taget 10 Øre i Entré?" spurgte Otla.

„Nej nej. Ikke paa Sagens nuværende Standpunkt. Nej, naar vi senere holder et Møde, saa kan vi maaske endogsaa tage 25. — Men nu ved jo Folk ikke, hvad de faar for deres Penge." — „For Resten," tilføjede Herlev betænksomt, „tror jeg, det er rigtigt, at De ikke viser Dem for meget paa Gaden i Dagens Løb, saa at alt for mange faar Dem at se."

„Mon jeg ikke netop skylde —?" indvendte Otla spagfærdig.

„Nej. Nej jeg tror ikke. Ja, jeg skal indrømme Dem, at man ogsaa kunde se Sagen fra den Side. Men jeg tror nu alligevel, at Forventningerne spændes bedst ved, at De holder Dem inde."

„Ja for Sagens Skyld maa man vel tage saadanne Hensyn," sukkede Otla, „det forstaar De bedst."

— Altsaa holdt hun sig inde og spændte Forventningerne. Hun forberedte sig paa sin Tale, skrev op og rev i Stykker, frøs og rystede af Nervøsitet, gjorde Prøve foran et Spejl og kunde pludselig ikke huske et Muk af, hvad hun havde skrevet, og gennemgik alle de Kvaler, der gaar forud for en Førsteoptræden som offentlig Taler.

— Imedens gik Byen udenfor og var spændt. Købmand A. B. Christensen var den, der foreløbig tjente bedst paa Affæren; han havde saa mange Mennesker i sin Butik, at Carlsen kunde have naaet Toppen af et meget højt Bjerg ved at sammenlægge de Strækninger, han tilbagelagde paa Stigen.

Ogsaa Bagermesteren nød godt af en stærk Søgning, der vilde have glædet ham, hvis han ikke havde haft vigtigere Ting i sit Hoved. Han havde fattet en ny Plan, som optog ham ganske. Den betroede han Egil Waage, der kiggede ind til ham i Bageriet.

„Ser De vel," sagde han og tegnede med Fingeren i Melet paa Bordet, „det er meget muligt, at det ikke vilde være saa heldigt, om jeg skrev i Aviserne; Deres ærede Svigerfader kan maaske have Ret der. Men jeg taler ganske godt for mig, — tror jeg nok. Og derfor vil jeg tale ved Mødet i Aften."

„Aa —!"

„Jo jeg vil. Jeg vil staa op og forklare det hele. Frem skal det. — Jeg har allerede sendt Drengen ud til Herlev for at sige, at han skal lave det saadan, at jeg kan komme til.

„Jaja, som De vil. Sagen er jo alligevel i fuld Gang, saa nu kan det vist for saa vidt være min

Svigerfader ret ligegyldigt. — Men De gør jo den Frøken en Tjeneste med det."

„Ja det er det kedeligste," udbrød Bagermesteren og kløede sig bag Øret med Haandledet — „saadan en, der kører paa Gangstien. Og saadan som de skriver om os i Bladet, — akkurat ligesom vi ikke var Mennesker. — Men Ret skal være Ret."

„Jeg skal sige Dem en Maade, hvorpaa De kan skaffe Retten sin Gang og dog ikke gøre Frøkenen nogen videre Tjeneste med det."

„— Kom op med i Lejligheden," sagde Blank ivrig, „han er et Asen til altid at staa og lure, min nye Svend. — Pas nu paa de Tvebakker, at De ikke brænder dem for mig som i Gaar. — Naa Hr. Waage, lad os saa høre, hvad det er.

XIII

Otla blev mere død end levende transporteret ud i Anlæget af Redaktøren.

Synderlig festligt var det hele ikke. Man famlede sig frem gennem nogle mørke Gange, indtil man opdagede de oplyste Vinduer i den lille Dansesal. Denne var et uhyggeligt Rum, der prydedes af nogle Brudstykker af hvide Medailloner. En sammenlignende Arkæologi vilde have gættet paa, at de engang havde forestillet Danserinder i antikt Draperi. Kuplerne paa de faa Gasblus var alle skaarede, og over hele Gulvet var der en forvirret Sammenstimlen af alle de Møbler, der kan bruges til at sidde paa, Restaurationsstole og Havebænke, Stole fra Værtens private Møblement og Træbænkene, der hørte til Fugleskydningsteltet, Musikanternes Taburetter og, som Reserve, et Antal Ølkasser.

Paa Musikestraden i Baggrunden skulde Ret-

færdigheden optræde, for Øjeblikket sad den i det lille Rum bagved, hvor Musikerne plejede at snapse i Pauserne, og svedte Angstens Sved.

„Er der mange, Hr. Redaktør?"

„Ja, det hjælper. Alle Stolene er fyldte, og der begynder at komme nogle paa Bænkene. Men vi maa give Tid, for de er aldrig præcise her i Byen."

— En Haand paa Redaktørens Arm. — „Vil *De* ikke hellere tale i Stedet for mig, Hr. Redaktør?"

„Paa ingen Maade. Hvad vilde Folk sige."

„Jeg er noget nervøs — i Aften, — jeg ved ikke, hvad der gaar af mig. — Hvis jeg nu gaar i Staa, — kan De ikke hjælpe mig?"

„Ja, har De det skrevet op, saa kan jeg maaske sufflere Dem."

„Hvor har jeg det nu, — jeg havde det før, — nej, nu ligger det paa Hotellet i min Kjolelomme. Hvad skal jeg gribe til! — Nej her er det."

„Jamen det kan jeg ikke læse."

„Kan vi ikke naa at skrive det om?"

„Nej. Aa, det behøves saamænd heller ikke, det gaar nok. Bare De kommer i Aande. Drik et Glas Portvin til."

„Pyh, er her ikke meget varmt. — Skal vi ikke snart begynde?"

Redaktøren sonderede. Bænkene var godt besatte, der var endogsaa een Tilhører paa en Øl-

kasse. Alle Folkestemningens Hovedled var repræsenterede, fra den lille kunstforstandige, der rystede sine Lokker paa første Række til de blege Idealister, der allerede knyttede Hænderne; men til disse havde nu sluttet sig det store Gros af dem, der møder op overalt, hvor der er „Sjov i Gaden", — der har dannet Koret ved alle de Tragedier og Komedier, der er bleven opførte i Verden, — som har leveret Morderhylene ved Revolutionerne og Hurraraabene ved Kejserbesøgene, — som har gloet og gabet og grinet og stirret paa alt, hvad andre satte i Scene, — der har været „Pøbel" og „loyale Undersaatter" og „dybt interesseret Publikum" og „tæt Tilskuerkreds", og som dog altid er det samme: Den dumme Nysgerrigheds tusindøjede Uhyre.

— „Nu gaar den af!" sagde Herlev og saa paa sit Ur.

En dertil beskikket Mand stod op og foreslog Redaktør Herlev til Dirigent. Han havde i Anledning af det Par Ord, som denne Beskikkelse krævede, svedt næsten lige saa meget som Otla.

Herlev stod op og sagde et Par indledende Ord, men gjorde det hele saa kortfattet som muligt i den meget rigtige Overbevisning, at der ingen var, der gad høre ret længe paa ham, naar der var noget pikantere i Vente. Han nævnede som an-

meldte Talere: Frk. Michelsen og Bagermester Blank —"

Der blev Uro nede i Salen. Man vendte sig og saa ind mod et Punkt i Midten. Herlev slog et Slag med Klokken.

„Private Forhandlinger, mine Herrer, er ikke saa heldige. Vi vil alle gerne høre, hvad der siges. Værsaagod, vil nogen have Ordet for en kort Bemærkning?"

En Mand i hvid Bluse rejste sig langsomt op og skulede til alle Sider. Først saa det ud, som om han vilde prøve paa at udtrykke sig alene ved Skruebevægelser af Tommelfingeren, men omsider fik han skruet nogle Ord frem. Han var Portør paa Jernbanen, og han havde ikke sagt andet end at, hvad det angik Bageren, saa blev der ikke noget af ham i Aften, for han havde taget Billetten med Syvtoget.

„Det var mærkeligt," sagde Herlev, — „og kedeligt," føjede han til ved sig selv. — „Men," sagde han, idet han saa skarpt ud over Forsamlingen og skilte hvert Ord ad: „Han har sine Grunde dertil!"

„Ja, det har jeg ogsaa akkurat tænkt mig," sagde Manden i den hvide Bluse og satte sig igen.

— Saa kom Otla. Da Herlev førte hende op ad

de mørke Trin til Tribunen, snublede hun. Dæmpet Latter fra Krogene. — Hun kom paa ret Køl og stirrede ud over Forsamlingen. Der var en hel Mængde store, hvide Klatter at se, — det maatte være Ansigter; hun syntes, de begyndte at dreje sig i Kredse. Hun saa hen paa Væggen. Nærmest ved hende var der et utændt Gasblus; paa Kuppelen sad der en høj Hat paa Snur. — Hun kunde ikke faa sine Øjne fra den.

„Hm," sagde Redaktøren.

Det gik pludselig op for Damen, at der et Sted i Verden stod en vis Otla Michelsen, der skulde holde en Tale for en spændt Tilhørerkreds, og at det gjaldt om hurtigst muligt at faa hende til at begynde. Hun gjorde et Par kraftige Synkebevægelser, og netop som Redaktøren for at undgaa Skandalen skulde til at afbryde hende — for at bruge et mildt Udtryk — tog hun fat.

„Naar — — jeg — staar — — her —"

— Fremmed og løjerlig lød hendes egen Stemme, syntes hun, men det var en hel Trøst at høre den oven paa den afskyelige Tavshed, der havde hersket. Og da Tungen først var kommen i Fart efter et Par Gange at have slaaet Sludder med „Menigheden" i Stedet for „Meningen" og lignende Fejltagelser, gik den ganske af sig selv.

Et Par Gange kiggede hun paa Papiret, men det viste sig saa unyttigt, som om det havde været ganske ubeskrevet, og hun opdagede, at Tungen gjorde det aller bedst, naar den fik Lov at rende selv.

Og den rendte. Hurtigere og hurtigere kom Ordene efter hinanden, Tonen gik op i den mest skingrende, pinende Højde. Sætningerne slyngede sig ind og ud af hinanden med en ubegribelig Smidighed, — det var en Hurtigild af Ord, over for hvilken der ikke var anden Redning end at kaste sig ned og bede om Naade.

Een eneste Gang fik hun den fortvivlede Ide at ville tænke over, hvad hun sagde, — og saa gik Mekanismen i Baglaas. Hendes Hjerte stod stille af Angst, men i samme Nu bragede Bifaldet løs. Man havde opfattet det som en Kunstpause.

— Der var en, syntes hun, som rakte hende noget. Under normale Forhold vilde hun i det have genkendt en god, gammel Bekendt nemlig et Glas Vand. Nu stod hun med det i Haanden og vidste slet ikke, hvad det var til.

Saa fyrede hun videre.

— „Sid ned, sid ned!“ brølede man længst tilbage i Salen. „Vi kan ikke se hende.“

Hvad hun sagde? — Saa vidt hun selv kunde opfatte det, talte hun i Begyndelsen væsentligst om Monumentet, Peter Waage og Komiteen. Men Emnet udvidedes. Det blev en hel Forelæsning i Kunsthistorie og Kunstteori. — Da den var færdig, opdagede hun pludselig, at hun var i Færd med at kaste en Mistanke for svigagtig Omgang med betroede Midler over paa Bagermesteren i Anledning af de 500 Kr., som Peter Waage aldrig havde omtalt for hende. — Og saa kom der noget vidunderligt. Dunkle Minder om forskellige „Opgør", der foretoges i en „liden norsk Fjordby", dukkede frem fra Underbevidstheden og for ud af Munden paa hende, formede som en Paastand om, at hele Peter Waages Fødeby var bygget paa Løgnens pestsvangre Grund, og at den hvilede paa pilraadne Samfundsstøtter, men at der nu skulde blæse et Vejr over den, der skulde vejre al den lumre Luft hen, knuse Støtterne som Tændstikker og rejse sig et evigt Mindesmærke i C. C. Olsens Monument.

— Derpaa opdagede hun, at hun var i Færd med at omfavne Redaktøren i den lille Bagstue, at en hel Mængde fremmede Mandfolk trykkede hende i Haanden, at hun hældte noget i Munden, som hun antog for Vand, men som hun fik i den

gale Hals, fordi det brændte, og derfor sprøjtede ud til alle Sider, — at der var nogen, der raabte Hurra og sang og brølede, — og over det hele hørte hun sin egen Stemme, der ustandselig kørte paa Vej i en skrigende Højde og i den mest rasende Fart.

XIV

Samme Aften sad Fru Augusta Holst ene i sin Dagligstue og forsøgte at bilde sig ind, at hun læste Avisen. Døren stod aaben ind til Børnenes Soveværelse; den lette Pusten fra de smaas Aandedræt og et lille Grynt nu og da var den eneste Lyd, der forstyrrede Stilheden. Dagen havde været lang og bevæget, og da Augusta tre-fire Gange havde gennemlæst en morsom Landbohistorie om en Ræv, der var bleven fanget i en Bryggerkedel, uden at hun havde kunnet fatte den, gik det op for hende, at hun vistnok gjorde fornuftigst i at gaa i Seng.

— Det ringede. Pigen var gaaet til Ro, og Fruen lukkede selv op.

„God Aften, Fru Holst," sagde Arkitekt Borns Stemme ude fra Mørket. — Jeg saa, De havde Lys endnu, og der var noget, jeg gerne vilde tale med Dem om. Jeg skal fatte mig kort."

Han kom ind i Dagligstuen, og Augusta lukkede Døren ind til Børneværelset.

„Forstyrrer vi dem ikke?" spurgte Born og pegede mod Døren.

„Nej, det manglede bare," lo Augusta, „de sover, naar de *skal* sove. — Naa," sagde hun, „jeg er meget spændt."

„De ser her," begyndte Born højtidelig, „en Mand, hvis onde Samvittighed har drevet ham ud i Natten. — Tør en Angiver haabe selv at slippe for Straf, og at hans Navn vil blive fortiet?"

„Ja vist saa. Hvem vil De angive?"

„Tys! — Jeg vil angive min Kone."

Og nu fortalte han, hvordan han med voksende Ruelse havde set paa, at de alle var paa Vildspor med Hensyn til Signes Medskyldige. Hvordan han i Dagens Løb havde kæmpet med sin medfødte Modbydelighed for at blande sig i andre Menneskers Sager, men hvorledes Tilfældet her syntes ham saa ekstraordinært, at han ikke kunde forsvare at være helt neutral.

Han fremsatte det i en spøgefuld Form, der skulde skjule, hvor forlegen han var. Augusta tog mod Meddelelsen med en vis kølig Høflighed.

„Ja, jeg har ogsaa oplevet noget andet nyt i Eftermiddag. Jeg fik endelig min Søster til at udtale sig, og jeg tror virkelig, at det væsentligst er noget, som hendes Fantasi har spundet sammen, — altsaa formodentlig under de Samtaler med De-

res Hustru, som De har nævnt. Peter Waage har ganske vist engang skrevet til hende, men det er over tre Fjerdingaar siden, og — ja Brevets Indhold det var saadan noget —"

„Jeg ved det."

„Kender De det! Har Deres Kone virkelig —!"

„Nej, undskyld, saa langt har jeg ikke været med. Jeg kender ikke Ordlyden. Men mit Instinkt siger mig, at den unge Kunstner maa have skrevet noget om, at der var et eller andet Mesterværk, han ikke kunde faa udført, hvis ikke en Kvindes varme og rige Kærlighed —"

„Ja, saadan noget var det."

„Saadan noget er det altid," erklærede Born bestemt. „Det var ingen Tosse, der første Gang fandt paa den Vending."

De sad lidt og saa paa hinanden.

„Desuden," vedblev Born lidt efter, „vilde jeg ikke have, at Mistanken skulde falde paa en uskyldig. Frk. Michelsen kan have nok at svare til endda."

„De er ikke til Mødet."

„Nej, — som De ser. Min Kone er der, — derfor blev jeg i Stand til at udføre disse Mørkets Gerninger. — Og det gaar ogsaa nok rigtig godt derude foruden mig."

„Tror De, Folk holder med hende."

„Jeg tror, at hun med eet Slag vil frigøre al den bundne Hysteri, der er her i Byen. Jeg tror ikke paa hende selv, — den urimelige Maade, hun stillede sig paa til Kompromisforslaget, gav mig det Indtryk, at det i første Række kom an paa, om hun kunde faa Lejlighed til at glimre som Samfundsreformator. — Men det er sandt, De synes jo om hende."

„Ja, — om hendes Iver, for jeg er selv ivrig. Men ellers skam ikke. Hun er jo hensynsløs. Det er en god, gammel Regel, at man skal nok kæmpe for Sandheden, men man skal gøre det af Kærlighed og i Kærlighed."

„Den Regel faar De ikke Nutidens Reformatorer til at gaa ind paa, — saa blev der ikke saa mange af dem. Nej, det fine ved at være Profet nutildags, er netop, at der kræves saa lidt. Foruddannelse behøver man ikke. Man skal staa fire Aar i Lære for at blive Snedker, — men Profet, det bliver man med det samme. Bare man kommer med halv Besked og kvart Forstaaelse og endnu mindre Brøkdel Deltagelse og skælder ud lige ud i Raseriets Uvirkelighed over alt og alle, saa er man Profet."

„Men lad dem om det," føjede han hurtig til, idet han rejste sig. „Jeg vil holde mig udenfor. — Saa meget mere haaber jeg, De vil paaskønne

den Sjældenhed, at jeg for een Gangs Skyld har stukket Næsen i noget, der ikke strengt kommer mig ved."

„Paaskønner —," sagde Augusta og slog med Nakken. „Ved De hvad, — det kan godt være, at det ikke er rigtigt, jeg siger det, — men jeg synes egentlig, at De har baaret Dem rigtig skammeligt ad."

Born satte sig ned igen af Forskrækkelse.

„— ved at fortælle Dem det her om min Kone?"

„Ja, akkurat."

„Du glade Verden! Holder jeg mig udenfor, saa er det galt, og holder jeg mig ikke udenfor, saa er det ogsaa galt. Hvad skal jeg da gøre?"

„De skulde have forhindret, at Deres Kone talte saa meget med Signe. De skulde have gaaet den lige og aabne Vej, — maaske forbudt hende det; det havde været mest mandigt."

„Mandigt," svarede Born, „ja det Udtryk har jeg hørt før. — Sig mig, Fru Holst, — „forbyder" Deres Mand Dem somme Tider noget?"

„Ja. — Det gør han tidt."

„Og retter De Dem saa efter det?"

„Nej. — Sjældent."

„Jamen, hvad saa?"

„Ja, saa skændes vi lidt om det."

„Naa, De skændes. Jamen naar jeg nu ikke vil det."

„— Men saa enes vi saa meget des bedre bag efter. For vi tror paa hinanden, og saa ved vi, at den ene ikke har haft Hemmeligheder for den anden."

„Det er det Princip," sagde Born spydigt, „som man kalder for: Spektakler — i Kærlighed."

„Ja og det tror jeg, at De skulde lægge Dem efter. Man kan virkelig ogsaa købe Fred for dyrt. Se, nu kommer Kristian hjem i Morgen, og De ved ikke, hvor jeg glæder mig. Men tror De ikke, der er hundrede Ting, — ja maaske ikke hundrede, men en hel Del, — hvor vi har hver sin Mening. Det bliver der jo altid, hvor to Mennesker skal gaa sammen. — Og hvis jeg nu var „neutral", og han var „neutral", og vi gik og listede uden om hinanden for at have Fred, — naa, sikken et Hus der saa vilde ligge til sidst. Nej, frem med det."

„Ja, det er meget muligt," indrømmede Born, „og hvis jeg f. Eks. var gift med Dem —"

„— ja, det kunde jeg unde Dem!" indskød Augusta, „saa skulde De se paa Løjer!"

„— saa var jeg muligvis en anden," fortsatte Born. „Men hver ordner sig nu efter sit Sind. Og er det rigtigt, at Ægteskaber sluttes i Himlen, — hvad jeg ikke nærer nogen Tvivl om, — saa

skal der jo kunne komme noget godt ud af det, hvilke Principer man saa følger."

„Det tror jeg ogsaa," svarede Augusta. „Derimod tror jeg ikke meget paa alle de kunstige Betingelser, man stiller op, for at to Mennesker skal være lykkelige med hinanden, — at de skal være saadan, og at de ikke maa være saadan. Der er een eneste Regel, og den skal nok slaa til."

— „Naa, og den er? —"

„Den er: at to gode Mennesker giver et godt Ægteskab."

„Den har mit fulde Bifald," sagde Born, „og lad os saa skynde os at skilles, medens vi er enige."

— Han var allerede kommen ud paa Gaden, da Augusta sagde:

„Men hvad gør vi saa ved Deres Kone?"

„Nej Tak," svarede Born, „denne Gang faar De mig ikke paa Glatis, for at De bagefter kan røfle mig af. — Paa den niende Dag faar Hundehvalpene Øjne."

Hun tog fat i en Frakkeknap.

„Nej. Værsaagod. Saadan slipper De ikke."

„Jeg skal fortælle Dem en Historie," sagde han. „Engang var jeg ude at fotografere med nogle Damer. — Aa, se de yndige Køer derinde, sagde de, dem maa vi endelig tage. Og saa krøb

de over Stenten. Jeg lod falde et Par advarende Ord om, at løse Køer er nysgerrige. — Er De bange? sagde de. — Ikke, saa jeg ryster, svarede jeg og fulgte med. Et Øjeblik efter kom der ganske rigtig en Ko og skulde se, hvad det var, og ikke saa snart havde den sagt sit første Buh, saa skreg Damerne og flygtede tilbage over Stenten. Hvorpaa jeg fulgte efter med Apparatet. — Det var Historien. Anvendelsen overlader jeg til Dem. God Nat."

Hun gav slip paa Knappen, — maaske i den Tanke, at han ikke saa let kunde faa den syet i, dersom den gik af, — og gik ind for at spekulere paa Anvendelsen af Historien.

XV

Otlas Tunge blev ved at rende. Da den omsider standsede, var det ikke, fordi den ikke godt kunde have rendt meget længere endnu, men fordi der kom et Tidspunkt, da der ikke mere var nogen til at høre paa den. Da de sidste Ledsagere havde taget Afsked ved Hotelporten, og hun var kommen op paa sit Værelse, var hun saa langt fra at have udtalt, at hun følte, hun maatte kvæles, hvis hun ikke fik mere Luft endnu. Derfor kastede hun sig ved Skrivebordet, malede det ene Ark efter det andet fuldt af Aandfuldheder, Anklager, Samfundsstorm og Æstetik. Det ene Lys brændte ned, det andet brændte halvt ned og afløstes af den tidlige Morgens blege Lys, før hun hk skrevet færdig. — Men saa var det ogsaa en Opsats, der kunde fylde et helt Nummer af Folkebladet.

Hun rejste sig og gik hen og lukkede Vinduet

op. I den graa Dagning laa Gaden og Husene med et underligt, uvirkeligt Skær over sig. Spurveungerne havde begyndt at pippe, og en hæs Hanekylling skrattede op et eller andet Sted. Hun saa over paa Kirketaarnet. Tre viste Uret, og et Øjeblik efter rungede de tre langsomme, alvorlige Slag over til hende.

Den kølige Stilhed var i en saa afgjort Modstrid med den Spektakel, der var i hendes Hoved, at hun uvilkaarlig harmedes paa den. Tilmed kom hun til at fryse, og rystende lukkede hun Vinduet og gik i Seng.

— Hun vaagnede og var berømt. — Hun kunde mærke det paa Pigen, der bragte Morgenkaffen op paa Værelset, — hun kunde høre det paa den devote Banken, hvormed Værten anmodede om at maatte blive indladt. Han afleverede en Buket med en anonym Seddel, paa hvilken der stod: Tak for i Gaar.

Det var Redaktør Herlev, der havde besørget den, fordi han ikke var sikker paa, om der vilde komme andre Ovationer, og fordi hun maatte holdes i Humør.

Det kom ikke til at skorte paa Ovationer, men der kom ganske vist ikke flere anonyme. De andre i Hyldingstoget havde intet Ønske om at blive ubemærkede.

— Den lille krøllede kom og erklærede, idet hun rystede Lokkerne, at hun *maatte* op og takke Foredragsholderen, fordi denne havde udtalt lige, hvad hun selv havde tænkt. Hun havde følt sig saa vidunderlig til Mode under hele Foredraget, thi det havde Punkt for Punkt været netop, hvad hun selv vilde have sagt.

Hun vidste ikke, om Otla mindedes hende. De havde engang kørt i en Kupé sammen og haft en lang og indholdsrig Samtale, der havde haft en afgørende Indflydelse paa den lille krølledes hele Liv.

Otla, der fandt det lidt næsvist, at den unge Dame havde haft de samme Tanker som hun selv, kunde ikke huske Samtalen. — Hun havde saa ofte saadanne Samtaler, hvoraf man kunde slutte, hvis man havde Lyst, at hun hver Dag havde afgørende Indflydelse paa et eller andet Menneskes Liv.

Nede paa Gaden modtoges og omringedes den krøllede af en større Skare Veninder, der havde ventet paa hende, og hun drog af Sted i Spidsen for dem som en Dronning.

— Der kom en lille, væver Mand med en kunstnerisk rød Tjavs ned i Panden og den samme Kulør flere andre Steder i Ansigtet. Han forsikrede Otla, at han ikke mindedes noget, der havde

glædet ham saa meget som hendes Tale. Hun var akkurat den, der skulde føre saadan noget frem. Ok, der var saa megen Uretfærdighed i Verden. — Som nu f. Eks. han selv, der var Dekorationsmaler og uden at rose sig selv — naa. Og saa gaar de hen og henter en Maler fra København, — en Maler, forstaar De, ikke en Kunstner, til at dekorere Loftet i Raadhussalen. Er det at se paa Kunsten! — Det var lige noget, der vilde ligge for den Dame at tage sig af.

Otla lovede at undersøge Sagen. Han gik ned paa Gaden og modtoges af sit Klientel med stærke Bifaldsytringer.

— Der kom et Par ældre Damer. De trykkede Otlas Haand under mange Taarer, — de havde nu faaet den Oprejsning, de havde sukket efter i saa mange Aar. De var C. C. Olsens Familie — Næstsøskendebørn af hans Tante —, saa hun kunde forstaa, hvor nær de havde taget sig den hensynsløse Tilsidesættelse af hans Minde.

Otla sagde dem et Par naadige Ord, og de drog glade tilbage til Stiftelsen, hvor de i længere Tid indtog en stærkt fremskudt Stilling saa vel paa C. C. Olsens som paa Otlas Regning.

— Der kom en Idealist, der holdt hendes Haand fast som i en Skruestik under det meste af Audiensen og stirrede hende ind i Øjnene. Denne Mand,

der afgjort var den mindst snobbede af de besøgende, havde den sørgelige Skæbne, at Otla antog ham for ikke at være rigtig klog. Hun følte sig betydelig lettet, da Redaktøren kom og fik Skruestikken løsnet.

„Tak for i Gaar," sagde Herlev og gned Hænderne, „— kan De se, det gik. Det tegner til at blive den største Affære, vi har haft siden Skandalen med Skorstensfejermesteren. Der tales ikke om andet, hvor man saa gaar. Har De haft mange Visitter? Man spørger mig, om det kan gaa an, og jeg har sagt: Kom bare. — Popularitet, det er godt."

„Har man hørt noget om Bagermester Blank?"

„Ja — der var De nu lidt for dristig," svarede Herlev og truede ad hende med Fingeren. „Lidt forsigtig maa man skam være."

„Men det er jo da vitterligt, at han er forsvunden."

„Ganske vist, og det ser virkelig ret mystisk ud. Rejst uden at sige et Ord til nogen. Og denne mærkelige Erklæring, som vi saa ikke hørte noget til alligevel, — jeg havde jo en Notits om den i Bladet —"

„— ja, og De skulde have set, hvor forfjamsket Manden var, da jeg forhandlede med Komitéen!"

„Naturligvis begynder man at snakke saa et og

saa et andet om hans Affærer. — Maaske har et Instinkt ledet Deres Ord."

Otla erklærede uden Betænkning, at hun ofte havde vist sig i Besiddelse af et saadant Instinkt.

„Nu faar vi at se," vedblev Herlev. „Selvmord kan der vel næppe være Tale om," — det kom ret beklagende — „men hvem kan vide, *hvor* dybt en Hentydning som Deres kan have ramt. — Det er i det hele taget forbavsende," vedblev han og kastede det ene Ben op over det andet, „at der næsten ikke er en Mand i Verden, som man kan sige til: *Jeg* ved Besked om en Episode i Deres Liv, som De ønsker at skjule, — uden at man faar ham til at ryste i Knæerne."

— „Men hvad nu?" spurgte Otla ivrig. „Hvordan skal vi nu tage fat?"

Herlev foreslog hende, — foruden Optagelse af hendes Avisartikel i stærkt beskaaret Skikkelse — at indvarsle til et Møde den næste Aften for en snævrere begrænset Kreds, nemlig for dem, der „personlig vilde virke med til, at den offentlige Moral med Hensyn til Byens Styrelse blev højnet". — Selve C. C. Olsens Monument var ham nemlig uendelig ligegyldigt. Men han regnede med, at der ud fra Spektaklerne om det kunde dannes en Opposition, der kunde bruges politisk og kommunalt mod A. B. Christensen og andre Samfunds-

støtter. En Forening for „den offentlige Moral" vilde være en ny og snedig Maade, paa hvilken man kunde lokke ligegyldige ind i en saadan Oppositions Rækker.

Men Otla kunde bruges lidt endnu. Kun maatte den ensidige kunstneriske Betragtning af Sagen lidt efter lidt afdæmpes. Han lod falde nogle tvivlende Ord om Muligheden af at bibringe Masserne Sans for virkelig Kunst. — Der var vist ikke mange i Byen, der egentlig vilde synes om C. C. Olsens Monument.

„Nej," sagde Otla og knejsede, „men hvad Rolle spiller det? Hvem interesserer sig for, hvilken Mening Hr Dit eller Hr. Dat har om det. — Den Slags Folk har i det hele taget ingen Mening. De maa have den Mening, som jeg og andre, der forstaar os paa det, har."

—Hvis ikke Nemesis er en altfor fornem og fordringsfuld Guddom til at spille med i andet end Skæbnetragedier, — hvis den virkelig nedlader sig til at sige et Ord med selv i en Farce, naar Træerne er i Færd med at vokse ind i Himlen, saa tør det maaske antages, at det var den, der af Otlas sidste Bravade tog Anledning til just nu at sende to Mennesker op ad Hotellets Trappe og løfte den enes Haand til at banke paa.

XVI

Den samme Formiddag, temmelig tidlig, kom Købmand Christensen ud og aflagde Fru Born et Besøg.

Augusta havde spekuleret saa længe over Arkitektens Lignelse, at hun tilsidst havde naaet et Resultat. Meningen kunde kun være den, at en eller anden maatte sige: Buh til Kaja Born, der var kravlet over Stenten, og da ingen syntes at egne sig bedre til det end Papa, maatte han af Sted.

Kaja tog imod ham med en Blanding af Angest og Stolthed, og medens hun var ude i Køkkenet for at hente etGlas Vand, som han havde bedt om, forsikrede hun sig selv gentagne Gange, at intet i Verden skulde bringe hende til at svigte sine Principer. Men hun dirrede dog, saa at der spildtes lidt. Købmanden drak af Vandet, strøg det lange,

hvide Skæg og foreslog, at de skulde sætte sig paa Bænken udenfor. Vejret var saa dejligt.

„Manden", der havde været paa Vej hjem, havde heldigvis opdaget den besøgende og var nu i vild Flugt et eller andet Sted tværs over Markerne.

„De gætter maaske Anledningen til mit Besøg?"

„Nej." Kaja kunde slet ikke tænke sig, hvad det kunde være, — men saa dog fortrinsvis alle andre Steder hen end paa hans Ansigt.

„Maaske jeg maa begynde med at slaa fast, at denne Samtale har en ganske privat Karakter, og at jeg derfor ikke ønsker den refereret i noget offentligt Blad. Ja, De ser forundret ud, lille Frue, men jeg har i de sidste Uger gjort saa forbavsende Erfaringer med Hensyn til vor stedlige Presse, at jeg har mine Grunde til at slaa denne Betingelse fast først."

Kaja skulde intet referere.

„Tak. — De har, Fru Born, i længere Tid haft min yngste Datters Fortrolighed."

Kaja nikkede.

„Hun har raadført sig med Dem om en Sag, der har ligget hende paa Hjerte, og De har givet hende Raad. De har endogsaa — hvad skal jeg kalde det — lagt et vist moralsk Pres paa hende med Hensyn til en bestemt Løsning af dette Spørgsmaal."

„Nej, — aldeles ikke." Kaja kunde mærke, hvorledes hendes Læber var ganske tørre.

„Min Datter mener det, saaledes har hun selv opfattet det. — Jeg tvivler selvfølgelig ikke om, at det er velment og velovervejet, hvad De har gjort, at et nøje Kendskab til hans og hendes Karakter og til hele Sagen har været Grund til Deres Optræden. Misforstaa mig ikke. Jeg kommer derfor ikke for i nogen Henseende at drage Dem til Ansvar, — kun for at lægge Ansvaret over paa Dem."

Kaja fattede ikke tydelig Forskellen paa de to Udtryk, men at dømme efter hendes Ansigt, saa var det andet ikke synderlig behageligere end det første.

„Da De har taget et saa afgjort Parti, gaar jeg ud fra, at De er fuldt inde i Sagens Forhistorie. Maaske kan der være et eller andet Punkt, som Signe ikke har berørt for Dem. — De ved, at det var en Barneforlovelse, som jeg ikke var glad ved, — men hvad skal man gøre. Men De ved maaske ikke, hvor megen Grund til Misfornøjelse han gav mig, — hvorledes hans Liv i København var af den Art, at det maatte give mig den største Bekymring med Hensyn til hans og min Datters Fremtid, — og hvorledes hans Opførsel mod os var. Jeg tænker ikke just paa, at han var mindre

net imod mig, men De ved maaske dog ikke, at han i næsten et helt Aar ikke skrev til Signe og lod hende og os andre være ganske uvidende om, hvad der egentlig var bleven af ham."

„Jo. Det ved jeg."

„Det forbavser mig. De har virkelig vidst det. — Jaja, det maa De jo selv om. — I disse Aar fik Signe et Knæk, — og jeg med," tilføjede han lidt sagtere og strøg sig ned ad Skæget. „Hun var ofte syg, paa samme Maade som nu i disse Dage. Hun har været skrøbelig fra Barn, og vi har maattet passe svært paa hende og navnlig paa hendes Hoved. — De har sikkert mærket, at hun har en tung Karakter."

„Nej," forsikrede Kaja, der nu var saa langt nedstemt, at hun begyndte at samle paa „formildende Omstændigheder" og fandt, at Mangel paa Kendskab til den tunge Karakter ikke var at foragte.

Købmanden havde Taarer i Øjnene. Han sad lidt og saa tavs hen for sig.

„Derfor var det os en Lettelse, — med „os" mener jeg foruden mig selv min ældste Datter, der har taget lige saa megen Del i Signes Genvordigheder som jeg, — det var os en Lettelse, da han endelig selv hævede Forbindelsen, — hun vilde nemlig aldrig have gjort det. Og endnu mere trygge følte

vi os, da hun Aaret efter blev forlovet med Sagfører Waage, en prægtig ung Mand, — som hun syntes at holde oprigtig af, efter hvad jeg kunde se."

— „Nu er der jo kommen Forstyrrelse i alt det," vedblev han og trak paa Skulderen. „*Jeg* forstaar det ikke, det gaar ganske over min jævne Forstand, men det er jo muligt, at der er højere Krav, som maa ske Fyldest. Men da jeg ikke forstaar mig paa det, kan jeg heller ikke paatage mig noget Ansvar. — Det lægger jeg derfor paa Dem."

— Det var unægtelig saa flot en Situation, som Kaja vel kunde forlange, men den var dog nær ved at tage Modet fra hende.

„— I nogle Dage maa vi lade min Datter være i Fred, til den første Rystelse er forbi, men jeg kunde ønske at vide, hvad De saa vil foretage Dem som hendes Raadgiver og — hm — medansvarlige. Rent pekuniære Spørgsmaal kommer vi nok over. Jeg kender som Forretningsmand ikke saa nøje til Kunstnerbanen. Jeg antager kun, at det er en dyr Levevej. — Hvilken Ordning har De f. Eks. tænkt Dem at træffe for at hindre, at han — efter det Kendskab, vi begge har til hans Karakter — sætter alting over Styr, saa snart de bliver gifte?"

„Det har jeg slet ikke tænkt paa."

„— For det er vel Deres Mening, at de skal gifte

sig snart, — af Hensyn til hans Mesterværk," tilføjede han lidt spydig. „En Forlovelse om igen vilde jo næsten være en Latterlighed."

„Saadan noget har vi virkelig slet ikke talt sammen om."

‚Ikke det! Da vilde det dog ligge nær, synes mig. — Dernæst skylder De dog vist Sagfører Waage en Forklaring. Signe er for svag til at tale med ham, rent bortset fra det pinlige deri. Men De, der staar med Kendskab og Deltagelse, De vil aller bedst kunne gøre ham alle de forskellige Hensyn klare, der i Øjeblikket er ham noget dunkle. — Ikke sandt, De giver mig Ret?"

— Saaledes trak han efterhaanden Nettet sammen om hende, saa hun til sidst laa hjælpeløs fangen i dets Masker. Hun førte et yderst spagfærdigt Forsvar, hvori der hyppig forekom Udtrykkene, at saadan var *det* ikke ment, og saadan havde *det* heller ikke været ment. Et Forsvar, der ikke var Spor af flot eller overlegent.

Han vandrede med tunge Skridt hen ad sin Veltalenheds Landevej og oprullede i klare Billeder forskellige Stykker af Fremtiden, hvilke Billeder alle havde til Underskrift: Ikke for at drage Dem til Ansvar, — kun for at lægge Ansvaret over paa Dem."

Og saa gik han omsider.

Hun blev tilbage i en yderst forvirret Tilstand. Hun for forfjamsket om og syntes, at hun maatte udrette et eller andet for at slippe ud af Nettet og bort fra de ubehagelige Billeder. Hun vilde skrive til Peter Waage, — tale med Signe, — og opgav det alt i samme Nu, hun besluttede det.

Saa kom lykkeligvis „Manden" hjem, og hun styrtede sig over ham. Her hjalp ingen afværgende Bevægelser og ingen Neutralitetserklæringer; han maatte høre det hele. Høre, hvor urimelig Købmand Christensen havde været, hvor uskyldig hun var i alt det, for hvilket Ansvaret blev væltet over paa hende. Han maatte være den, der først og fremmest skulde lægge Øre til det, — for han var Skyld i det hele.

„Er *jeg* Skyld i det?" spurgte han lidt forbauset og overrasket, — kun lidt, ikke nær saa meget, som man egentlig skulde have tænkt.

„Ja, *du* er Skyld i det. Hvis du ikke havde gaaet og drillet mig med ikke at ville hjælpe Otla med Monumentet, saa havde jeg aldrig tænkt paa at tale saa meget med Signe om det andet, — eller rettere sagt at høre saa meget paa, hvad hun sagde, for det kommer da Sandheden nærmere. Men naar man bliver i den Grad irriteret op —!"

„Naa ja ja. Saa *er* jeg Skyld i det," sagde han og saa resigneret op gennem Træernes Kroner.

„Ja, og hvis der er mindste Spor af Mandighed i dig, saa maa du finde paa, hvad vi nu skal gøre."

„— Vi —?"

„Ja. Du og jeg. Du skal værsaagod tage din Part. Du skal finde paa noget."

Han sad lidt og tænkte sig om.

„Nu har jeg fundet paa noget. Du skal gaa —"

„Vi!"

„Javel. Vi, naturligvis, — vi skal gaa op til Frk. Michelsen og høre, hvad hun egentlig mener om det. Hun lader jo til at være den, der kender ham bedst for Øjeblikket og ved, hvor man har ham."

„Nej, paa det Punkt ved hun nu ingenting, du," sukkede Kaja, „men lad os bare gaa op til hende alligevel."

— Hun gik ind og tog sin Hat paa. Da hun atter kom ud, gik hun hen og satte sig paa Bænken og lagde sit Hoved op til „Mandens" Skulder.

„Du er nu alligevel meget rar. Men jeg tror nu ogsaa, at du kan indse —"

„— Vist saa. Jeg indser alt muligt."

Hun kyssede ham, og det var ikke Hykleri. Hun fandt ham virkelig meget rar og syntes, det var en Trøst, at der dog til syvende og sidst var en, til hvis Skulder man kunde lægge sit Hoved.

„— Men det er nu en Fejl hos dig, dette her, at

du altid vil være uden for alting, — at du altid vil holde dig neutral, som du siger."

„Aa, lad mig have den Fornøjelse, kære. Jeg er ganske vist neutral, — men saa betaler jeg jo ogsaa Krigsomkostningerne."

XVII

De fulgtes da ad til Hotellet, usynlig ledede af Nemesis' Haand.

Paa Trappen gav Kaja Mandens Arm et lille Tryk.

„Du skal tale, jeg vil saa nødig. — Og du er ogsaa saa dygtig til det."

— Otla ventede flere Ovationer, da det bankede. Men hun var allerede saa ødelagt af Medgang, at hun følte med sig selv, at det vilde kede hende, hvis det blot var Enkeltpersoner, — hun haabede paa noget i Retning af Deputationer eller lignende.

Redaktøren tog skyndsomst Afsked.

„— Nej god Dag, Kaja, god Dag, Hr. Born, — hvor det er morsomt at se dig. Ja, jeg har haft saa travlt disse to Dage, saa det har været mig umuligt at se ud til dig."

Kaja lod, som om hun ikke havde mindste Anelse om, af hvad Art denne Travlhed havde været. Mødet den foregaaende Aften berørte hun selvfølgelig ikke med et Ord.

„Aha, du er misundelig, min Pige," tænkte Otla og begyndte at stimulere Misundelsen ved at vise sine Blomster frem.

„Vi kommer, Frk. Michelsen," sagde Born, „for at høre Deres Mening om en løjerlig Begivenhed, der er passeret her i Byen. Der er en ung Pige, der har sat sig i Hovedet, at Peter Waage er meget ulykkelig over, at han ikke kan faa hende. De kender ham jo saa godt, saa De ved maaske ogsaa, hvor meget eller hvor lidt der er om det?"

„Er det Frk. Signe Christensen?" spurgte Otla og kastede et hurtigt og ondt Sideblik hen til Kaja.

„Ja, det er hende."

„Jeg har jo sagt dig, Kaja, at der er ikke det mindste om det. Det er en Barneforelskelse, der er overstaaet for længe siden."

„Jamen saa er De nu alligevel ikke rigtig underrettet," sagde Born, „for de har korresponderet sammen for ikke saa lang Tid siden, og den unge Pige mener — med Grund eller uden Grund, — at han stadig gaar og venter paa hende."

„Naa jaja," sagde Otla lidt utaalmodig. „Naar

hun mener det, saa lad hende mene det. Det dør hun vel ikke af."

„Jo, det er netop det, hun gør," svarede Born. „Og derfor skulde man gerne have Rede paa det. Hun mener sig da saa sikker i sin Sag, at hun spekulerer paa at faa sin Mødrenearv udbetalt og rejse over til ham."

— Det gav et saadant Ryk i Otla, at begge de to andre studsede.

„Er De sikker paa det, Hr. Born?"

„Ja, det er jeg aldeles vis paa."

— Otla rejste sig og gik hen til Vinduet, saa at hun vendte Ryggen til dem. Born nikkede til Kaja, der sad i stum Forundring. Sammenhængen begyndte at dæmre for ham, og han var bestemt paa at følge Sporet videre.

„— Og hun er jo en rig Pige, ved De maaske, Frk. Michelsen, saa det vilde jo være ganske rart at faa at vide, hvor uegennyttige hans Følelser er."

Otla vendte sig om. Hun var helt bleg.

„Stammer alt dette fra dig, Kaja?"

„Maaske jeg maa fortælle Dem, Frøken," skyndte Born sig at sige, „at jeg er en gammel Ven af Familien. Derfor interesserer jeg mig for Spørgsmaalet."

— Otla vendte sig og saa ud af Vinduet. Flere Gange lod det til, at hun vilde sige noget, men be-

tænkte sig. Endelig kom det, hurtigt og halvt sagte:

„De kan godt sige Familien Christensen og den unge Pige, at det maa være en besynderlig Misforstaaelse fra hendes Side. Jeg — — er forlovet med den unge Kunstner."

— Det er umuligt at beskrive, hvilket Udtryk af Haan, der ved disse Ord udbredte sig over Kaja Borns Ansigt.

„Kæreste Otla, — hvorfor sagde du ikke det straks, da du kom?!"

„Fordi jeg ikke vilde have uvedkommende Spørgsmaal blandede ind i min Agitation for Monumentet."

„Det er da ikke uvedkommende, at det er derfor, du er saa ivrig for ham. Saa kan jeg meget bedre forstaa det hele, — for saa er du jo akkurat ligesom alle vi andre."

Dette var den mest udspekulerede Ydmygelse, hun i Øjeblikket kunde finde paa at tilføje Otla.

— Men Nemesis, — der formodentlig er bleven staaende for at lure ved Døren — havde en endnu mere udspekuleret at byde paa. Just som hun fremstammede Ordet: forlovet, udstrakte den paany sin Haand, tog en lille, tyk Mand, der kom ilende ned ad Gaden, blidt i Kraven, drejede ham om og førte ham op ad Hotellets Trappe.

— „God Dag, god Dag, kære Venner," sagde Bagermester Blank, „nej, skal jeg træffe Dem her! Han trykkede Borns og Kajas Hænder og kastede et flygtigt Nik i Retning af Otla, der blev staaende ved Vinduet.

„Det var dog alligevel den værste Rejse, jeg i mit Liv har været med til! Kl. 7 herfra, Kl. halv elleve i København, — først i hans Bopæl, — traf ham ikke!"

„Hvem?"

„Peter Waage naturligvis. — Saa rundt paa en hel Mængde Varietéer og spørge efter en Mand med rødt Slips og en lang gul Overfrakke ned om Hælene. — Tror De ikke, jeg fandt ham til sidst. Paa en fin Restauration, naada! Afskedsgilde, forstaar De, med en hel Mængde Venner. Han skal til Italien."

„Hvad siger De!" udbrød Otla og sprang frem.

„Ved *De* hvad," sagde Bagermesteren og truede ad hende med Knappen paa Stokken, — „De kan bare prøve paa at køre een Gang til paa Gangstien. Jeg har talt med Slagter Schmidt, og han har lovet mig at slippe sin glubske Hund løs paa den første, han træffer der paa Cykle. Det var den Besked, — og saa har jeg en til Dem fra Peter Waage, — jeg har i det hele taget saa mange Beskeder fra ham, at jeg har ondt ved at huske

dem alle sammen. Jeg skulde lade være at hilse Dem og bare sige, om De vilde være saa venlig at lade ham og hans Sager være aldeles i Fred og ikke blande Deres Næse i dem, saa skulde De have Tak. — Det var galt nok, at De rendte efter ham og gjorde ham til Nar i København, men at De ligefrem gaar saadan paa Turné med ham i Provinserne, det vilde han nok have sig frabedt."

„Den Besked maa De dog vist have misforstaaet min gode Mand," sagde Otla og blev blussende rød.

„*Jeg* er ikke Deres gode Mand, og *jeg* siger ikke andet end Ord efter andet, saadan som han sagde det."

Otla gik hen og rev Døren til Gangen op.

„Jeg maa bede Dem aflægge Resten af Deres Meddelelser et andet Sted. Min Tid er optaget. Farvel!"

— Og da hun lod til at ønske, at denne Udvisning ikke blot skulde gælde Bagermesteren, men ogsaa Born og Kaja, slog de alle tre Følge, medens Otla stod og saa ud over Hovederne paa dem i fjollet Majestæt.

XVIII

Born fulgte med Bagermesteren ind til Købmand Christensen for at høre Resten af „Beskederne".

„Dem skulde jeg ikke hilse og sige noget til," sagde Blank til Augusta, „saa der kan jeg ikke tage fejl."

„Men Dem," vendte han sig til Købmanden, „skulde jeg sige, at selv om De vilde forgylde ham, saa vilde han ikke have Monumentet op nu. Det var — ja, hvad var det nu —"

Han rodede i Lommen og fik et Stykke Papir frem. „Det var," læste han, „et forlængst tilbagelagt Standpunkt i hans Kunst."

„Naa, det var jo rart," sagde Christensen tørt.

„Og til Dem," sagde Blank til Sagføreren, „skulde jeg for det første sige — Tak, og at De skulde faa Brev med Svar paa Deres Brev med det første."

„Ja, det kender jeg," lo Egil Waage.

„Men foreløbig skulde jeg sige Dem, at hvad det angik det, De havde skrevet om, saa kunde De stole paa, at han var en Mand af Ære. Han havde ganske vist haft et — hvad var det nu for et — et mørkt Punkt, tror jeg, engang, hvor han havde begaaet en Ubesindighed med et Brev, som han meget fortrød. Og derfor var han i det hele taget ikke meget for at skrive Breve, for dem kom man saa let galt af Sted med og blev misforstaaet."

„Ja det skal jeg love for," sagde Egil Waage og nikkede fornøjet rundt.

„Men hvad i Alverden er det!" udbrød Augusta og vendte Bagermesterens Huskeseddel om.

„Hahaha," lo han, „ja sikken nogle Abekatte! Har de ikke gaaet hen og tegnet mig af som Monument, medens jeg sad og talte med dem. Vil De bare se, der staar jeg lyslevende oppe paa et Postament med syv Franskbrød rundt om. Hahaha, det er brillant. — Jo, jeg sad jo og snakkede Kunst med disse Fyre, kan De nok forstaa, og der fik jeg jo straks at vide, at alt det, som hun havde at læse om Monumentet, denne Dame, det gælder til Wandsbeck. Han duer slet ikke mere, han, der har skrevet det sammen. Nej, de var saamænd alle sammen af min Mening, ogsaa Peter Waage,

— saa man er nok ikke saa tosset endda, naar det kommer til Stykket."

„Nu skal I høre," udbrød Augusta og greb Papiret. „Dette her Monument, det skal opstilles i Anlægget i Stedet for C. C. Olsens, det vil jeg rejse en Agitation for."

„Nej lad os nu være fri," sagde Købmanden, — „ja, det er ikke, fordi Blank ikke havde fortjent at faa et, men — jeg tror alligevel, vi skal lade være. Det er en farlig Ting at have med at gøre saadan et Monument."

— — —

Der kom ganske vist en Erklæring fra Bagermester Blank i Avisen, og den begyndte ogsaa med: Saasom og eftersom. Men den var ellers af et nyt Indhold, thi den gik ud paa at opfordre de Medborgere, der havde været med til at udsprede ærekrænkende Beskyldninger mod ham, til uopholdelig at indfinde sig hos ham for at se de ommeldte Kvitteringer og forøvrig passe paa deres Mund, hvis de vilde undgaa Injuriesøgsmaal.

Otla underrettede Redaktør Herlev kort og fyndigt om, at forandrede Omstændigheder havde bevirket, at hun ønskede at lade Sagen falde. Det passede ham imidlertid slet ikke, og han averterede paa egen Haand Mødet om „den offentlige Moral".

Købmand Christensen rystede betænkelig paa Hovedet, men Born, der havde faaet Blod paa Tanden med Hensyn til at blande sig i andres Affærer, vidste et godt og praktisk Raad. Han lod den næste Morgen indrykke en Notits i Amtstidende om, at „efter Forlydende vilde der paa det nævnte Møde blive fremsat Forslag om, at de omtalte Moralens Vogtere skulde gaa i Spidsen med at yde frivillige Bidrag til Rejsning af C. C. Olsens Monument."

For ikke at gøre Forlydendet til Usandhed, gik han selv som Forslagsstiller til Mødet og havde den Tilfredsstillelse at se, hvorledes der foruden ham selv myldrede to offervillige ind til Redaktøren. Disse fire vedtog en Resolution om at se Tiden an. Og de ser Tiden an endnu den Dag i Dag.

Signe var den, der i længst Tid kom til at vente paa Opløsningen af Historien. Medens hun laa syg, og det gjorde hun i mange Dage — fantaserede hun om Peter Waage, der paa samme Tid nød Livet i Venezias Gondoler, men da hun begyndte at blive raskere og kunde taale at faa nærmere Besked, drejede hendes Tanker sig stærkere og stærkere mod Bankdirektør Teisens Lejlighed og Buffeten med de grønne Glasruder fra Snedker Brøndum. Og da Bankdirektøren flyttede, og

Buffeten kom paa Plads, kunde hun endogsaa le ad, hvor urimelig hun havde været. Eet Mærke beholdt hun dog tilbage fra Affæren: hun kunde ikke bekvemme sig til at tale med Fru Kaja Born, og denne kom ikke med til Brylluppet. — Der er dog Retfærdighed til i Verden.

Otla forsvandt fra Skuepladsen uden at gøre Slagter Schmidts glubske Hund Ulejlighed. Paa Pladsen, hvor C. C. Olsens Monument skulde have staaet, lod Anlægets Bestyrelse anlægge et stort Bed i den sædvanlige Sildesalatstil. Den lod dermed antyde, at Diskussionen om Emnet var sluttet og at Retfærdigheden og Borgerdyden havde tabt Slaget. Og det er ikke til at undre sig over, naar de optraadte i saa udflydende Former som paa C. C. Olsens Monument.

HOLGER RÜTZEBECK

VED HOKSØR FJORD

EN FORTÆLLING FRA EN LILLE BY

Omslagstegning af KNUD LARSEN

Kr. 3.25 hft., 4.75 indb.

Det gør godt at læse en Bog som »Ved Hoksør Fjord« mellem de mange Sjæleoptrævlings-Fortællinger og erotiske Studier, der forlægges mellem Aar og Dag. Det er en Fornøjelse at se, hvor sundt dens Forfatter ser paa Mennesker og Forhold, med hvor fornøjeligt et Lune han kan skildre en Smaabys provinsielle Fysiognomi og hvor kønt han kan tegne dens landskabelige Omgivelser uden at jage efter Originalitet, men absolut paa sin egen Maade. Hr. Rützebeck ejer noget af Herman Bangs Evne til af Smaating at danne sig et Skøn over et Menneskes store Handlinger. Han har ogsaa lært af Henrik Scharling hvorledes man kan være Realist uden at blive raa, og han ejer ikke saa lidt af Sophus Bauditz Elskværdighed. Der er i hele Bogen ikke et eneste plat Sted, og dog faar man omhyggelig og god Besked om alle Personers baade Fortid og Nutid.

»Ved Hoksør Fjord« er da en Bog, som fortjener en stor Læsekreds. Den er i Ordets gode Forstand en Solstraalefortælling, og den er præget af et Lune, som ikke er almindeligt hos vore Forfattere. *(Vort Land.)*

DEN DANSKE SOMMER

EN FORTÆLLING OM EN FERIE

Omslagsakvarel af FRANTS HENNINGSEN

Kr. 3.50 hft., 5.00 indb.

En munter, frisk og ung Bog, der er gennemtrængt af et frejdigt, dansk Feriehumør og i mangt og meget er et Sidestykke til »Nøddebo Præstegaard«. Hr. Rützebeck skildrer en københavnsk Feriekoloni, hvor moderne Kunstnere, emanciperede Lærerinder, glade Studenter, fornøjelige unge Piger og graadige Feriebørn tumler sig i den herligste Blanding. Navnlig taler de brilliant. I et Par Repliker har vi Personerne lyslevende for os. Det er ikke lutter Feriesolskin altsammen. Skyer trækker op, og der bliver adskillige Graavejrsdage. Men tilsidst skinner Solen igen paa onde og gode, og Læserne skilles nødigt fra de elskværdige Mennesker. Perlen blandt dem er en lille, københavnsk Grossererdatter, der har været paa Askov. Hvis dette er Skolens Skyld, burde alle københavnske Grossererdøtre en Tur paa Højskole. Forfatteren retter mange Smaahib til højre og venstre, og disse er ikke de mindst oplivende Partier af Fortællingen. *(Folkelæsning.)*

DET SCHUBOTHESKE FORLAG

VEJEN TIL FILISTÆA

EN FORTÆLLING OM STUDENTER

Omslagstegning af MARIANNE HØST

Kr. 3.75 hft., 5.25 indb.

Allerede ved sit Debutarbejde »Ved Hoksør Fjord« og endnu mere ved den i Fjor udkomne Roman »Den danske Sommer« viste Hr. Rützebeck sig som en ualmindelig livlig Fortæller med en vis Evne til at opfinde en underholdende Handling og tegne karakteristiske og fornøjelige Typer. Fra hans sidste Bog vil man erindre en hel Række lunerige og kvikke Interiører fra en københavnsk Sommerferiekoloni med et Galleri af godt opfattede og velskildrede Figurer, indrammede af nydelige og livfulde Naturskildringer.

Hans nye Roman, der paa Titelbladet angiver sig som en Fortælling om Studenter, er henlagt til de bevægede Aar i Midten af 80'erne, og Dønningerne af den hidsige, politiske Strid, der stod i disse Aar, mærkes ogsaa i Fortællingen. »Vejen til Filistæa«, som Forfatteren har kaldt sin Bog, er den Vandring, som saa mange, ja de allerfleste af de Unge tilbagelægge, alt som de skride frem i Livet, en Vandring, paa hvilken de lidt efter lidt tilsætte alle deres første Idealer og deres Ungdoms-Begejstring, til de tilsidst havne i Filistæa, Snæversynets og Egoismens Land, hvor man omsætter de sidste Rester og Fragmenter af Ideerne i den dagligdags gængse Mønt for at faa sit Brød af dem. Saaledes hedder det i den Tale, en tilfældig Gæst holder ved Studenterdiskussionsklubben »Lux«s Skovtur, og dens Sandhed stadfæstes ved den Udvikling, som to af de der tilstedeværende unge Russer i Fortællingens videre Forløb gennemgaa. Særlig ved disse to, Embedsfilisteren og Kunstnerfilisteren, fæster Interessen sig, og Forfatteren forstaar at sætte dem i saadan Belysning, at de karakteristiske og almengyldige Træk ved dem rigtig falde i Øjnene. I Modsætning til dem opstilles en Per-Gynt-Natur, hos hvem Fantasien er det mest fremherskende Træk, og som ved sin Mangel paa Energi og Initiativ synes at være grumme daarligt udrustet til Livskampen. Alligevel lykkes det ham, da han staar paa Vejskellet, at undgaa den farlige Vej til Filistæa og holde sig klar af Filisteriets Egoisme og begrænsende Horisont.
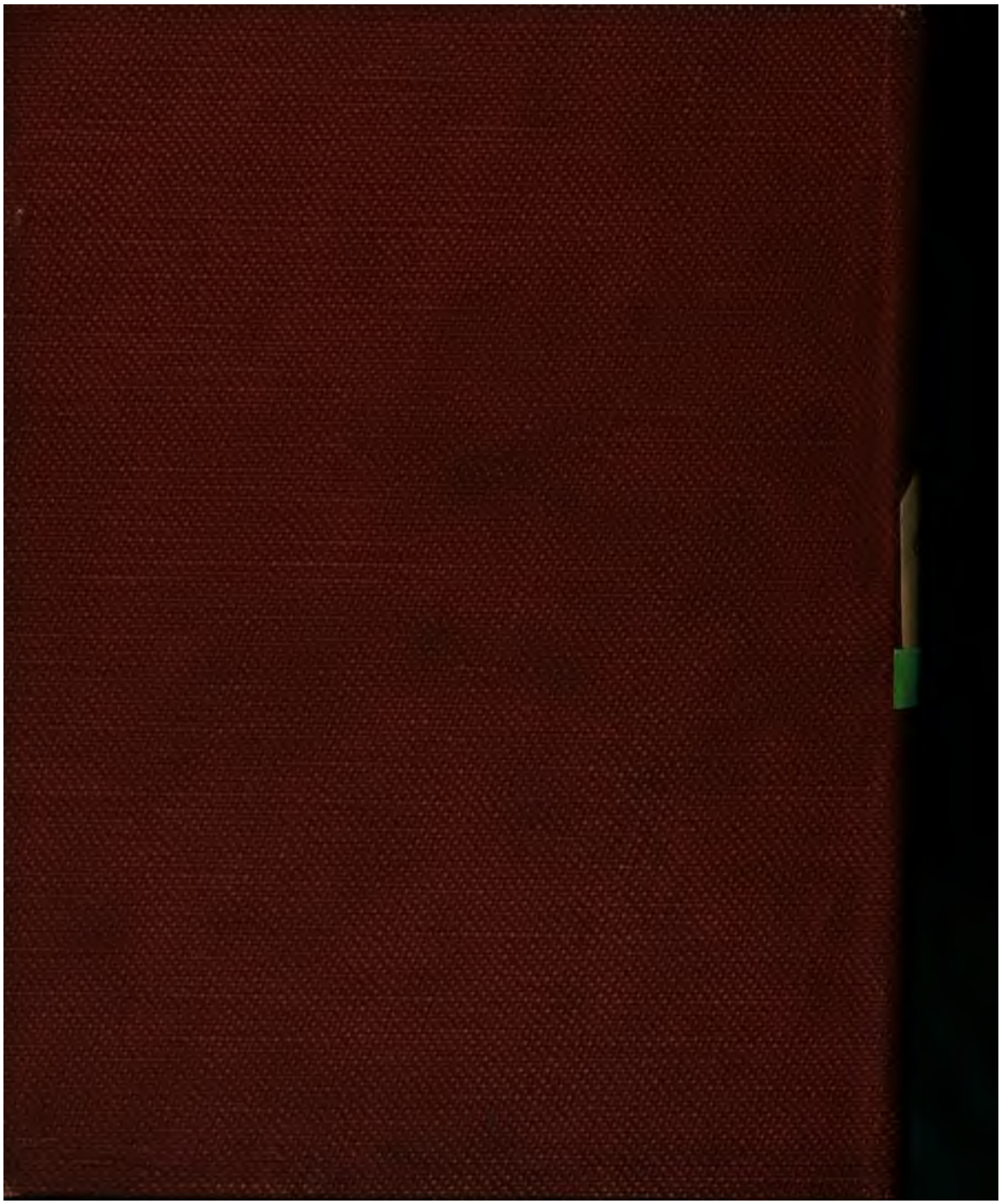
Fortællingen er særdeles underholdende, og om end Lunet ikke er slet saa sprudlende som i Forfatterens tidligere Bøger, er den dog saa elskværdigt og fornøjeligt skreven, at man ikke fortryder at stifte Bekendtskab med den. *(Berlingske Tidende.)*